

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 9 Sayı: 44 Volume: 9 Issue: 44

Haziran 2016 June 2016

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

KORE SAVAŞI'NA BİLECİK VE ÇEVRESİNDEN KATILANLAR THE PARTICIPANTS INTO THE KOREAN WAR FROM BİLECİK AND ITS SURROUNDINGS

Taner BİLGİN*
Müslüm AKDOĞAN**

Öz

Kore Harbi II. Dünya Savaşı'ndan sonra iki süper güç olan ABD ile SSCB arasındaki ilk sıcak çatışmadır. Savaş, 25 Haziran 1950 tarihinde Kuzey Kore askerlerinin Güney Kore'ye saldırmasıyla başlamış bunun üzerine BM olaya müdahale etme gereği hissetmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti de BM üyesi olması ve NATO'ya girebilme düşüncesi ile Kore Harbine asker göndererek savaşın içerisinde yer almıştır. Anadolu'nun birçok ilinden Kore'ye asker gönderilmiştir. Bilecik'te bu iller arasında yer almış ve bu süreçte Bilecik ve çevresinden 113 asker Kore'de savaşmıştır. Bu makalede Bilecik, Bozüyük, Söğüt, Osmaneli, Pazaryeri, Yenipazar, Gölpazarı ve İnhisar'dan Kore'ye giden askerler ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bilecik, Bozüyük, Söğüt, Osmaneli, Pazaryeri, Yenipazar, Gölpazarı, İnhisar, Kore Savaşı, Kore Harbi.

Abstract

The Korean War was the first close combat between the USA and the USSR, which were the two superpowers after WW II. The war started when the North Korean soldiers attacked the South Korea on the 25th of June, 1950. Then the UN felt the necessity to intervene in the war in response. As Turkish Republic was a member of the UN and had a intention to join NATO, she involved in the war by supplying soldiers to the Korean War. Many districts of the Anatolia deployed soldiers to Korea. Bilecik was one of the districts deploying soldiers. 113 soldiers from Bilecik and nearby fought in Korea. This article handles the soldiers deployed to Korea from Bilecik, Bozüyük, Söğüt, Osmaneli, Pazaryeri, Yenipazar, Gölpazarı and İnhisar.

Keywords: Bilecik, Bozüyük, Söğüt, Osmaneli, Pazaryeri, Yenipazar, Gölpazarı, İnhisar, the Korean War.

Giriş

İlk çağlardan beri Kore, Asya kıtası ile Japon adaları arasında bir kara köprüsü ve aynı zamanda bir kültür köprüsü vazifesi görmüştür. Kore aynı zamanda çeşitli yolların değişim noktasıdır. Mançurya ve Rusya'dan gelen ana karayolları Kore'de toplanır. Kuzey ve Orta Asya'nın önemli merkezlerine uzanan demiryollarının başlangıç noktası üzerindedir. Japonya'nın askeri ve ticari merkezleri Kore'de üslenebilecek olan hafif bombardıman uçaklarının menzili içerisine girmektedir. Kore'nin Rusların istemiş olduğu donmayan limanlara sahip olması, Rusların milli hedeflerine ulaşmasındaki en önemli stratejik noktalardan birini oluşturmaktadır (Denizli, 1994: 5).

1910 yılına kadar Çin hâkimiyetinde kalan Kore, bu tarihten sonra Japonların hâkimiyetine geçmiş ve II. Dünya Savaşı'nın bitimine kadar yani 35 yıl Japonların himayesinde kalmıştır. SSCB'nin Pasifikte Japonlar karşısında savaşı kazanması neticesinde ABD ve SSCB arasında anlaşma imzalanmıştır. Buna göre 38'inci paralelin kuzeyine 12 Ağustos 1945'te Sovyet kuvvetleri, güneyine ise 8 Eylül 1945'te Amerikan kuvvetleri yerleşmiştir. Ayrıca 38. Paralelin ara hattı olarak ilan edilmesi üzerine Kore, güney ve kuzey olmak üzere ikiye bölünmüştür. ABD, İngiltere ve Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanları 16-22 Aralık 1945'te Moskova'da bir araya gelerek, Kore için demokratik bir hükümetin kurulması ve Çin'in de dâhil olduğu dört büyük devlete gerekli tavsiyelerde bulunmak üzere Kore'deki Amerikan ve Sovyet komutanları temsilcilerinden oluşacak bir karma komisyon kurulmasını kararlaştırmıştır. Aslında hem Sovyetler hem de ABD kurulacak yeni devletin kendi rejimine yakın olmasını istiyordu. Bu nedenle 20 Mart 1946'da ilk toplantısını Seul'de yapan bu komisyon, ikinci ve üçüncü toplantılarında da bir anlaşmaya varamadı (Armaoğlu, 1988: 454). Sonuçta 1948 yılında kuzeyde komünistlerin kontrolünde Demokratik Kore Halk Cumhuriyeti, güneyde de batılı müttefiklerin desteğiyle *Syngman Rhee*'nin öncülüğünde Güney Kore Devleti (Kore Cumhuriyeti) kuruldu (Yücel, 2002: 838).

Kore'nin gerçek temsilcisinin kendisinin olduğu iddia eden bu iki devlet, kısa sürede anlaşmazlığa düştü (Doğan, 2004: 12). SSCB ve Çin'in desteğini alan Kuzey Kore, bütün Kore'yi komünist rejimde birleştirmek üzere taarruz ordusu hazırlamaya başladı (Kore Harbinde... 1959: 23). Buna karşılık Güney Kore Ordusu sadece sınırlarda konuşlanmış, zayıf piyade birliklerinden oluşmaktaydı. Hazırlıklarını tamamlayan, SSCB ve Çin ile gerekli istişareleri yapan Kuzey Kore, 25 Haziran 1950 günü Güney Kore askerlerinin 38. Paralel boyundaki sınırı geçtiklerini iddia ederek Güney Kore'ye resmen harp ilan etti ve

* Yrd. Doç. Dr., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi.

** Yüksek Lisans Öğrencisi; Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Bölümü.

sınırı 150000 asker ve 5000 Sovyet tankı ile geçti (Denizli, 2010: 51). Bu saldırı üzerine Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi derhal toplandı (Yücel, 2002: 838). Sovyetler Birliği'nin katılmadığı toplantıda, Kuzey Kore'den saldırıyı durdurması ve güçlerini geri çekmesi istendi. Kuzey Kore'nin bu karara uymaması üzerine de BM Güvenlik Konseyi, BM üyelerini Kore Cumhuriyetine yardım etmeye çağırdı.

Savaş başladığında Kuzey Kore kuvvetlerinin amacı Güney Kore'ye yardım gelmeden zayıf kuvvetleri yenerek bir an önce tüm yarımadaya sahip olmaktı. Harekâtın beşinci gününde Güney Kore kuvvet, malzeme ve teçhizatının üçte ikisini kaybetmiş, komünist kuvvetler başkent Seul'u ele geçirmişti. Bunun üzerine Amerika Japonya'da bulunan birliklerini derhal Kore'ye sevk etti. Gücsüz Güney Kore ordusunun ve sonradan gelen Amerikan birliklerinin elinde sadece Pusan Kıybaşı kalmıştı ve komünistler tüm güçleriyle bu savunmayı kırmaya çalışıyorlardı. Bir buçuk ay süren komünist taarruzları sonrası BM kuvvetleri inisiyatifi ele alarak yorulmuş ve ikmal kanallarından uzaklaşmış düşmanı yenmek için harekete geçti ve Kuzey Kore ordusunu Pusan köprübaşından takriben 200 km. kadar kuzeye sürerek, Seul şehrini 28 Eylül 1950'de geri aldı (Kore Harbinde... 1959: 25-26).

Türkiye'nin Savaşa Katılması

Türkiye'nin Kore Savaşına girme konusunda aceleci tavrını anlamak için biraz geriye gitmek gerekiyor. Bilindiği üzere Türkiye, İkinci Dünya Savaşının başlangıcından itibaren savaşa girmeme yönünde bir politika takip etmişti. Ancak bu politika onu haddinden fazla yalnızlığa sürüklemişti. Bunun yanında savaş sonrası SSCB'nin Türk-Sovyet sınırında Sovyetler lehine düzeltme yapılması, Boğazlar üzerinde ortak hâkimiyet, kara üsleri verilmesi gibi Türkiye tarafından kabul edilemez taleplerde bulunması Türkiye Devletinin endişelerini iyiden iyiye artırmıştı (Denizli, 2010: 66). Dünyanın iki süper gücünden biri olan Sovyetlerin bu kabul edilemez istekleri karşısında Türkiye, kendi varlığını korumak için NATO'ya girmenin şart olduğu düşüncesindeydi.

Böyle bir ortamda Kore Savaşı'nın patlak verdi. Hükümet hem kendini kamuoyunda kanıtlamak, hem de NATO'ya girmede basamak olacağı düşüncesiyle BM'nin Kore'ye yardım çağrısına Amerika'dan sonra cevap veren ilk ülke olmuştur. Hükümetin Kore'ye asker göndermesindeki temel psikoloji, dünyada yalnızlıktan kurtulmak, gelecekte kendisine de bu yönde bir tehdit olursa batılı büyük devletlerin özellikle ABD'nin desteğini alabilmektir. Bu nedenle Birleşmiş Milletlerin Kore Cumhuriyeti'ne yardım edilmesi yönündeki daveti 15 Temmuz 1950'de Ankara'ya ulaşınca hükümet, TBMM kapalı olduğundan konuyu görüştü (Yücel, 2012: 44). Beklenen olumlu cevap 25 Temmuz 1950 günü Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Trygve Lie'ye bildirildi.¹

Türkiye'nin BM'ye Kore Harbi dolayısıyla asker gönderme kararını alması üzerine Amerikan International News Service'in Avrupa genel müdürü Kingsbury Smith, Başbakan Adnan Menderes'e beş sorudan oluşan bir mektup gönderdi. Mektupta, Türk Hükümetinin neden savaşa katıldığı, bu harpte BM kuvvetlerinin başarılı olup olamayacağı, harbe girilmemiş olsaydı sonucun ne olacağı gibi sorular yönelmekteydi (BCA. D:A4/ F:30.1.0.0/ G:5.26.29.3). Başbakan Adnan Menderes ise barışın korunması için BM'ye üye her devletin sorumluluklarını tereddütsüz yerine getirmesi gerektiğini, nereden gelirse gelsin tecavüze uğramış herhangi bir memleketin yardım talebine icabet etmenin bütün üye devletlerin ortak sorumluluğunda olduğunu bildirmişti. Ayrıca Menderes, BM arasında dayanışma olduğu sürece hakkın ve barışın her zaman galip geleceğini (BCA. D:A4/ F:30.1.0.0/ G:5.26.29.1), Türkiye'nin de her barışsever ülke gibi karşılıklı anlayış çerçevesinde barışa ulaşmayı samimiyetle arzu ettiğini bildirmişti (BCA. D:A4/ F:30.1.0.0/ G:5.26.29.2). Neticede Adnan Menderesli DP Hükümeti Kore Harbine katılma kararını aldı.

DP Hükümetinin almış olduğu bu karar neticesinde yurdun birçok bölgesinden çekilen telgraflarla² harbe asker göndermekten duyulan memnuniyet Ankara'ya bildirilmişti. (BCA. D:A7/ F:30.1.0.0/ G:17.98.34.1-29). Zira Bilecik'in Gölpazarı ilçesi Bediköyü Demokratları imzasıyla da Başbakan Adnan Menderes'e, 5 Ağustos 1950 tarihinde bir telgraf çekilmişti. Telgrafta, "Kore'de dünya hürriyetini tehdit eden mütecavize karşı alınan tarihi kararınızla kahramanlığımızın bir daha tarihlere geçmesine sebep olacağınızdan emin olarak hükümetimizi candan tebrik ederiz" (BCA. D:A7/ F:30.1.0.0/ G:17.98.34.4) denilerek Adnan Menderes'e destek verilmişti.

Öte taraftan Kore Harbi'ne girilmesini eleştirenlerde azımsanamayacak kadar çoktu. Nitekim muhalefet yoğun ve şiddetli bir şekilde DP'yi tenkit etmiştir. CHP, böyle önemli bir konuda TBMM'nin görüşünün alınmamasını eleştirmiş, Millet Partisi Genel Başkanı Hikmet Bayur ise "bugün Birleşik Amerika Kore'de savaşa atılmışsa bunu orada pek büyük Amerikan ideali olduğu için mi, Birleşmiş Milletler ülküsünü kurtarmak için mi yapmıştır?" sözleriyle Kore'ye asker gönderilmesine karşı çıkmıştır. Türk Barış Sevenler

¹Cumhuriyet tarihinde ilk kez savaşa girilmesi anlamını taşıyan bu karar, Türkiye'nin dış politikasında yeni bir dönemin başladığını göstermekteydi. Kararı eleştirenler, DP iktidarının henüz ikinci ayında Türkiye'yi sonunun ne olacağı kestirilemeyen bir maceraya sürüklediğini, binlerce kilometre mesafeye savaşmaya gidildiğini iddia ediyordu (Yücel, 2012: 45).

² Urfa, Turhal, Bilecik, Akçaabat, Tokat, Lüleburgaz, Karabük, Of, Antakya, Ordu gibi şehirler bunlardan birkaçıdır (BCA. D:A7/ F:30.1.0.0/ G:17.98.34.1-29).

Derneği Başkanı Behice Boran ise Kore Kararının Anayasaya aykırı olduğu iddiasında bulunmuştur. Yeni Sabah ve Ulus gibi bazı gazeteler de kararın *ihiyatsızca* alındığını ifade etmiştir (Yücel, 2002: 838). Bilecik yerel basınında da Kore Kararına eleştiriler getirilmiş; belediye ve il genel meclisi seçimlerinde DP iktidarı aleyhine gerek Halk Partisi gerekse Millet Partisi bu olayı propaganda mevzu olarak kullanmıştı (Bilecik Doğruyol gazetesi, 5 Eylül 1953: 2).

DP, Kore'ye asker gönderme kararını meclis tatildeyken almıştı. Bu nedenle meclis 1 Kasım 1950 tarihinde açıldıktan sonra bu karar milletvekilleri tarafından tartışılmıştı. Muhalefet, alınan kararın savaş ilanı olduğunu, böyle bir kararın TBMM tarafından alınması gerektiğini, bu nedenle yapılan işin kanunsuz olduğunu iddia etmiş ve Meclisin 11 Aralık 1950 tarihli oturumunda Kırşehir Milletvekili Osman Bölükbaşı ve Mardin Milletvekili Kemal Türkoğlu Kore'ye gönderilen Savaş Birliği hakkında, Başbakan hakkında gensoru önergesi vermişti. Önerge sonunda mecliste hararetli tartışmalar olmasına rağmen Hükümet tarafından verilen hukuki ve siyasi izahatın tasvip edilmesine dair önerge oy çokluğuyla (311 kabul, 31 ret ve 1 çekimser) kabul edilmişti (Yücel, 2012: 45).³Öte taraftan mecliste bunlar olurken Türk Tugayı zaten üç aydır Kore'de bulunuyor, muharebelere giriyor hatta şehitler veriyordu.

Kore Savaşı'na asker gönderme kararına, Türk halkı, muhalefetin aksine destek olmuş; genci, yaşlısı Kore'ye gönüllü olarak gitmek istemişti. Hatta doktor muayenesi esnasında vücudundaki herhangi bir arızadan dolayı sefere katılması sakıncalı görülenlerden, doktora sağlam yazılmaları için ısrar edenler dahi olmuştu. Bunun yanında Türk askeri, Kore'ye gitmeden savaşın biteceği şeklindeki haberlerden endişe ediyordu (Tatar, 2004: 43). Nitekim Türk Tugayı'nın gideceği sırada BM kuvvetleri taarruza geçmiş, komutan Mac Arthur da askerlerine Noel'i evinizde kutlayacaksınız mesajları vermişti. Kore'ye gitmeden, tek mermi bile atmadan savaşın biteceği şeklindeki bu haber, Türk askerlerinde birazda olsa kırgınlık yaratmıştı.

Ulusal basında çıkan haberlere bakacak olunursa tek gündem Kore Harbi ve Türk ordusunun başarısıydı. Bu nedenle Kore'de yaşananlara büyük yer ayrılıyordu. Elbette ki, Kore Harbi'ne Bilecik basını da yakın ilgi duyuyor ve Kore'de yaşananları sütunlarına taşıyordu. Komünistlerin bir hava taarruzu başlığıyla verilen haberde; uçakların karşılıklı olarak birbirlerinin üstlerini bombaladığı bilgisi verilirken (İleri Bilecik gazetesi, 29 Mayıs 1953: 4), Ertuğrul gazetesi ise "Kore'de hava savaşları" başlığıyla verdiği haberde 145 mil uzunluğundaki savaş hattının kış şartları dolayısıyla karla kaplı olduğunu bu sebeple tarafların birbirine karşı herhangi bir harekatta bulunmadığını, uçakların ise bombalama faaliyetlerine devam ettiği bilgisini okuyucularıyla paylaşmıştı (Bilecik Ertuğrul gazetesi, 21 Ocak 1952: 3). Bir başka haberde ise BM savaş uçaklarının Yalu'da yapmış oldukları saldırılar neticesinde Kuzey Kore'nin elinde bulunan 13 hidroelektrik santralının tamamının kullanılamaz hale getirildiği ve bu santrallerin Kuzey Kore'nin hava alanlarına ve fabrikalarına enerji sağladığı için bundan sonraki süreçte Kuzey Kore'nin büyük sıkıntı yaşayacağı ve elektrik ile çalışan radarlarını kullanılamayacağı yorumu yapılmıştı (Bilecik Ertuğrul gazetesi, 7 Temmuz 1952: 1-3).

Hükümet Kore'ye 4500 kişilik bir kuvvet göndermeye karar verdiyse de bu sayı ihtiyaçlar doğrultusunda 259 subay, 18 askeri memur, 4 sivil memur, 395 astsubay, 4414 er olmak üzere 5090'a çıkmıştı. Tugay tüm birliklerden öncelikle gönüllülük, sonra kura esasıyla teşkil edilmiş ve bu birlik Genelkurmay Başkanlığı'nın 3 Ağustos 1950 tarihli emri ile Kore Türk Savaş Birliği adıyla Ankara'da kurulmuştu. Tugay komutanlığına ise I. Dünya Savaşında ve Kurtuluş Savaşı'nda çarpışmış Tuğgeneral Tahsin Yazıcı, Kurmay Başkanlığına Kurmay Yarıbay Selahattin Tokay, 241'inci Piyade Alay Komutanlığına da Piyade Albay Celal Dora atanmıştı (Genç, 2015: 33).

Ayaş'ta bulunan 241'inci Piyade Alayı, Ankara'ya hareketinde büyük bir törenle uğurlanmış, halk birliğin taşınmasını kolaylaştırmak için kendi araçlarını komutanın emrine vermişti. Ankara'da geçici olarak Sarıkışla'ya yerleşen alay, her türlü hazırlıklarını tamamlamak üzere Etimesgut Garnizonuna intikal etmiş, Topçu Taburu ise eğitim için Polatlı'ya gönderilmişti. Hazırlıklarını tamamlayan Tugay, Kore'ye hareket etmek üzere Tuğgeneral Tahsin Yazıcı komutasında 19-20 Eylül 1950 tarihinde Etimesgut'tan İskenderun'a trenle intikal etti.

³ Önergede özetle; hükümetin BM yasalarına ve Anayasamıza aykırı olarak, bir emrivaki ile Kore'ye asker gönderdiği, bunun ayrıca ülke güvenliği için tedbirler alınmadan yapıldığı, ancak artık göndermiş olduğumuz askerlerin geri çekilmesinin uygun olmayacağı ama bu kararı veren hükümetin istifa etmesi gerektiği belirtilmiştir. Bunun üzerine söz alan İstanbul Milletvekili ve Başbakan Adnan Menderes, BM yasalarından 43. maddenin uygulanmasını zaten Sovyetlerin engel olduğunu bu suretle durumun 42. maddeye uygunluğunu belirtmiştir. Anayasamız açısından da ortada bir harb ilanı olmadığını, dolayısıyla Anayasamızın 26. maddesinin uygulanmasının gerek olmadığını söylemiştir. Kırşehir Milletvekili Osman Bölükbaşı, İstanbul Milletvekili ve Başbakan Adnan Menderes, Yozgat Milletvekili Avni Doğan, Mardin Milletvekili Kemal Türkoğlu, İstanbul Milletvekili Mükerrer Sarol, Ankara Milletvekili Abdullah Gedikoğlu, Manisa Milletvekili Yunus Muammer Alakant, Balıkesir Milletvekili Sıtkı Yırcalı, Dışişleri Bakanı Fuad Köprülü, Trabzon Milletvekili Faik Ahmed Barutçu karşılıklı söz almış, tartışmalar bu temel düşünceler etrafında devam etmiştir (TBMM Z.C. 11 Aralık 1950: 129-204).

1. Kore Tugayına Bilecik'ten de 50 kişi gönüllü veya kura ile katılmıştı. Aşağıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere Bilecik'e bağlı ilçelerden Kore Türk Savaş Birliği'ne katılarak Etimesgut ve Polatlı'da eğitim görenler arasında 35 asker ile Bozüyük ilçesi başı çekiyordu. Gölpaazarı ve İnhisar'dan ise asker yoktu (Bilecik ve Bozüyük Askerlik Şubesi Kütük Defterleri).

BİLECİK VE ÇEVRESİNDEN 1. TUGAY İLE KORE SAVAŞINA KATILANLAR							
BİLECİK	SÖĞÜT	OSMANELİ	BOZÜYÜK	PAZARYERİ	GÖLPAZARI	YENİPAZAR	İNHİSAR
5	44	2	35	3	-	1	-
TOPLAM: 50							

Tugayı Kore'ye götürmek için ABD tarafından BM adına tahsis edilen beş gemiden üçü personel, ikisi malzemeler için planlanmıştı. Personel gemileri 25-26-27 Eylül 1950'de malzeme gemileri ise 30 Eylül-2 Ekim 1950 tarihleri arasında İskenderun Limanı'ndan hareket etmişti (Genç, 2015: 34). Gemiler, Süveys Kanalı - Kızıldeniz - Mendep Boğazı - Seylan Adası'nın merkezi Colombo Singapur - Filipinler ve Formosa Adası deniz yolunu izleyerek ve aralarındaki seyir mesafe ve sıralarını koruyarak 21 günde Kore'nin güneydoğusunda bulunan Pusan Limanı'na varmıştı (Yazıcı 1963: 96-97). Bu güzergâh emniyet sebebiyle de gizli tutulmuştu. Taşıt gemileri ise silahsızdı. Bunların emniyetini Mısır'a kadar üç gemi ile Türk Donanması, Mısır'dan sonra ise BM adına İngiliz Donanması üstlenmişti (Kore Harbinde... 1959: 29).

Gazi İsmail Gökçen İskenderun Limanından uğurlanışlarını hatıratında şöyle anlatmaktadır:

"Sabahleyin erkenden Atik Yaylası'ndan kalkarak yaya yürüyüş kolunda İskenderun Limanına hareket ettik. Limana geldik teker teker gemiye bindik. Artık Türkiye'den ayrılıyoruz. Son büyük uğurlama töreniydi. Yediden yetmiş dek bütün İskenderun, Türk halkı orada bütün etraftaki askeri birlikler törendeki yerlerini almışlar. Gemimize binmek üzere en son, arkada Tugay Kumandanımız Tahsin Paşa göründü, geliyor. İstiklal Marşımız çalıyor. Bütün minarelerimizde bir anda ezan sesleri duyulmaya başladı. Dinmeyen gözyaşları durmadan akıyor. Eller semaya kalkmış dualar yapılıyor. Gazeteciler filmciler durmadan Paşa gemiye binerken filme alıyorlar. Halk Tahsin Babaya sarılıyor, öpüyor. Nihayet komutanımız gemiye binebildi. Her şey hazır hareket halindeyiz GN.W.HAAN gemimiz rıhtımdan kalkıyor, yavaş yavaş demirlerini çekiyor. (Elmas, 2004: 43-44).

Bilecikli askerlerinde olduğu 21 gün sürecek olan bu yolculuk esnasında her şey yolunda gitmiyordu. Özellikle çoğu hayatlarında hiç deniz görmemiş Anadolu çocukları bu kıtalar arası yolculukta oldukça yıpranmışlardır. Alay komutanı Celal Dora anılarında bu durumu şöyle anlatmıştı:

"Gemimiz limanda intizar durumunda iken birkaç erin hastalandığını haber vermişlerdi. Doktorlarla beraber hastaların yanına yaklaştığımız zaman 10 kişiden ibaret olan hastalardan hepsinin kusmakta ve mide, bağırsak sancısından çok ızdırıp çekmekte olduklarını görmüştük. Doktorlar bunlarla meşgul olup bir teşhis koymak için uğraşırken geminin her tarafından hasta haberleri gelmeye başlamış ve hastalananlar sağlam arkadaşlarının omuzlarında doktorların bulunduğu üst güverteye taşınmışlardı." (Dora, 1963: 28-29).

Bunun yanında gemilerde askerlere sinemadan eczaneye kadar birçok imkân sunulmuştu. Gemiye ve imkânlarına hayran kalan Türk askerleri bu durumdan oldukça memnun kalmış, hatta Birinci Tabur Harekât Eğitim Subayı Ahmet Hulusi Akgündüz, hatıratında bu konuya değinerek şu bilgileri vermişti:

"Bütün hizmetler saatlere ayarlanmış olup bunun dışına çıkmak olanaksız. Her sabah saat tam 6'da kalkıp 7'ye kadar temizlik; daha sonra vakit kaybetmeden sabah kahvaltısını yapmak üzere yemekhanenin yolunu tutmak zorundasınız. 15 dakika sonra içeriye girmek mümkün değil yemekhane o kadar güzel tertiplenmiş ki insanın içi titriyor. Gemi gazinosunda karargâh subayları, tabur ve bölük komutanları plan tatbikatlarıyla uğraşiyor, takım subayları da erlere gemideki davranışlar, görgü kuralları ve bazı eğitici dersler vererek gemideki yaşantıyı ve gemi personeli ile olan ilişkilerin normal düzeyde tutulmasını sağlıyordu" (Elmas, 2004: 46).

Yirmi bir gün süren bu uzun deniz yolculuğunda gemiler akaryakıt ve yiyecek ikmali için Port Said ile Seylan Adası'nın Colombo Limanı'nda durmuş ve Türk askerlerin anayurda yazdıkları ilk mektuplar Colombo'da postaya verilmişti.

Yolculuk süresince birliğin ataletine düşmemesi ve muharebe şartlarına daha iyi hazırlanması için eğitim, spor ve atış talimi yaptırılmıştı. Özellikle yeni alınan Amerikan silahlarına bir an önce alışmak için nişancılık ve atış eğitimi yapılmıştı. Subaylara harita üzerinde sık sık muharebe tatbikatı, Amerikan irtibat subayları tarafından da özellikle subay ve astsubaylara Amerikan taktik ve tekniği, aynı zamanda topçu ve piyadenin diğer sınıflarla işbirliğine dair eğitim verilmişti. Geri kalan zamanda da, Kore ve halkı hakkında faydalı konferanslar verilmişti. Askerlerin zamanının keyifli geçmesi adına da kahramanlık ve eğlenceli filmler izletilmişti (Kore Harbinde... 1959: 29-30).

17 Ekim 1950 tarihinde Türk Tugayı'nın ilk kafilesi Albay Celal Dora'nın *"Askerlerim! Savaşta, en büyük talihsizlik ani baskına uğramaktır. Bu felaket getirir. Baştan böyle bir duruma fikren ve bedenen hazırlıklı olun. Hiçbir zaman esir olma zilletini kabul etmeyin"* tavsiyesiyle Pusan Limanına çıkmışlardır (Atalay, 2013: 13).

Sahilde Türk askerleri için Kore halkı bir karşılama tertip etmiş; Kore, Amerikan ve Türk Milli Marşlarıyla karşılaşmışlardır. General Yazıcı onlara hitaben şunları söylemiştir: *"Geçirmekte olduğunuz facianın elemelerine katılmış olarak memleketten yola çıktık. Mazlum, mağdur bir millete samimi duygularla yardıma geldik. Kore'nin kurtuluşu için kendi memleketimizde imişiz gibi bütün gayretlerimizi sarf edeceğimize inanabilirsiniz. Allah hepimizin yardımcısı olsun."* (Genç, 2015: 34).

Türk Tugayı Pusan Limanına 95 km mesafedeki Taegu şehrindeki bir okula yerleştirilmiştir. Bu esnada Tugay kuruluşunda önemli bir değişiklik yapılarak 241'inci Piyade Alay Komutanlığı kaldırılarak alayın taburları doğrudan tugaya bağlanmış, Alay Komutanı Celal Dora da tugay komutanı yardımcılığı görevine getirilmiştir (Genç, 2015: 34). 7 Kasım 1950 günü BM ordusunun emri ile Tugay 8'inci Amerikan

Ordusuna bağlanmıştır. Her devletin askeri birliğine kodlu bir isim verilmiştir. Türk Tugayına da kodlu bir isim verilmesi Tokyo'daki genel karargâhta görüşülerek Orgeneral Mac Arthur tarafından "North Star (Kutup Yıldızı)" kodlu isim verilmiştir. (TRT Belgeseli "Kutup Yıldızı" Yayınlanma Tarihi 2000). Türk Tugayı Taeug'da bir müddet kaldıktan sonra ilk olarak Munsan bölgesinde gerillalarla mücadele ile görevlendirilmiştir. On gün sonra 8'inci Amerikan Ordusu genel bir taarruz hazırlığı içinde olduğundan 25'inci Tümen Sunchon bölgesinde toplanmıştır. Türk Tugayına da 25'inci Tümen ihtiyatını teşkil etmek amacıyla Kunuri'ye intikal emri verilmiştir.

Türk Tugayı Kunuri'ye intikalini 26 Kasım akşamı tamamlamıştır. O gün Çinlilerin 8'inci Amerikan Ordusunun cephe ve sağ yanına başlayan karşı taarruzu ile BM kuvvetleri zor durumda kalmış, Tokchon sarılmış, güçlü Çin kuvvetlerinin karşısında direnemeyen Güney Kore askerleri hızla geri çekilmiş, böylece 9'uncu Kolordunun gerileri de düşmana açılmıştır. Bu vaziyette Kolordu ve dolayısıyla 8'inci Ordu kuşatılma ve tamamen imha olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır.

Bunun üzerine Amerikan birliklerinin sağ yanını koruma görevi alan Türk Tugayı 27 Kasım sabahı erkenden Tokchon'a intikale başlamıştır. İntikal devam ederken öğle saatlerinde Kolordudan bir emirle Tokchon'a intikalin durdurulması, düşmanın Chongsang-ni'de mevzilenmiş olduğu ve ilerleyen Çin kuvvetlerini durdurmak üzere Yongdong-ni bölgesinde yolu kapaması emredilmiştir. Fakat söylenen yerde tertip alınmasının hava kararmadan mümkün olmadığını ve arazinin de buna müsait olmadığını değerlendiren Tuğgeneral Tahsin Yazıcı, Choyang-myon bölgesinde yolu tıkama kararı almıştır. Tugay artçısı olan Keşif takımı 27 Kasım gecesi bir Çin baskını ile karşılaşmış takımdan dört kişi dışında kurtulan olmamıştır. Ertesi gün Çinliler Wawon'da Tugaya saldırmış, çarpışmalar tüm gün boyunca devam etmiştir. Tugay, Wawon'dan Sinnim-ni köyüne çarpışa çarpışa çekilmiş, 29 Kasım günü muharebeler burada devam etmiş, Tugayın bir bölümü çember içine alınmıştır. 29 Kasımdaki muharebelerde Bilecik ili de Kore'de ilk ve tek şehidini vermiştir. Bilecik'in Bozüyük ilçesi Esnemez köyünden olan Topçu Çavuş Hasan Hüseyin Erkek, Kunuri muharebelerinde şehit olmuştur (Genelkurmay Başkanlığı, 1992: 59). Buradan da geri çekilme Kunuri istikametinde devam etmiş, sayıca çok üstün olan Çin kuvvetleri Türk Tugayını devamlı çember içine alma ve imhaya yönelmiştir. 30 Kasım günü tank ve hava desteğiyle bu çember ancak yarılmış, Sunchon boğazından geçerek Pyongyang'a çekilmişlerdir. (ATASE, 2012: 58-69).

Üç gün üç gece savaşan Türk askeri, kendisinden sayıca çok üstün olan Çin kuvvetleri karşısında direnmiş, çok kayıplar vermiş fakat 8'inci Amerikan ordusunun imhasını önleyip, emniyetli bir şekilde geri çekilmesini sağlamıştır. Kore Gazisi Mustafa Gökmen Kunuri'de yaşadıklarını şöyle anlatmıştır:

"İlk çatışmamız Kunuri savaşında oldu. Çatışma başladı. Karşılıklı olarak askerler cephelerden birbirlerine ateş ediyorlardı. Bende bir panik vardı çünkü ilk defa savaşa katılıyordum... Ben savaşın sonuna doğru cepheden çıktım ve geriye doğru kaçtım. Çünkü cephede kimse kalmadı, birçoğu şehit oldu... Çatışma sonucunda bizim taburdan 297 şehit 201 kayıp asker vardı." (Elmas, 2004: 64).

13 Aralık 1950 günü Tugayı ziyaret eden 8'inci Ordu Komutanı General Walker de;

"Kahraman Türk evlatları! Size şahsım, ordum ve Amerikan milleti adına teşekkür etmek için gelmiş bulunuyorum. Ben sizi Kunuri bölgesinde hemen vazifelendirmek istememiştim. Fakat düşmanın taarruzu ile hasıl olan fena durum dolayısıyla size birden ağır bir vazife vermek mecburiyetinde kaldım. Vazifenizi fedakarane bir şekilde yaptınız. Eğer sizin, düşmanı durdurmak için kahramane çarpışmanız ve mukavemetiniz olmasaydı ordum kuşatılarak çok zor durumlara düşecek, belki de imha edilebilecekti. Size teşekkür ve takdirlerimi sunuyorum ve ordumun değerli bir uzvu olmamızdan iftihar duyuyorum."

diyerek durumu ifade etmiştir (Genç, 2015: 36). 1951 yılbaşı gecesi Çin ve Kuzey Kore orduları genel bir taarruza başlamış, Amerikalılar ancak Seul'un güneyinde bu kuvvetleri durdurabilmişlerdir. 23 Ocak 1951 tarihinde alınan emirle Türk Tugayı'nın 25 Ocakta Kumyangjang-ni kasabası ile güney ve güneybatısında bulunan tepelere keşif taarruzu yapması emredilmiştir. Yapılan muharebe süngü ile neticeye varmıştır. İki gün boyunca süren bu muharebeler çok kanlı geçmiştir. Türk Tugayı BM kuvvetleri için hayati öneme sahip bir bölgeyi ele geçirmişlerdir. Bu muharebelere katılan Kore Gazisi Bülent Kunt yaşadıklarını şöyle ifade ediyor:

"...Çin birlikleriyle akşama kadar çarpıştık. Gece vakitlerinde ise Çin birlikleri bizi arkadan ve yandan sardılar. Savaşığımız yer Kumyangjang-ni muntakası idi. Kumandan Tahsin Yazıcı ve Albay Celal Dora bizi bu sarıldığımız ortamdan kurtarmak için çareler düşündüler. Sonunda bize süngüleri takıp Çin birlikleriyle göğüs göğse çarpışmamızı emrettiler. Bizler süngüleri takıp saldırıya geçtik. Gece vakitleri olduğu için göz gözü görmüyordu... Savaş esnasında hiç geri çekilmeyi düşünmedik. Aksine arkadaşlarımızın çoğunu kaybettikten sonra daha da hırslandık. Çarpışma sabaha kadar sürdü. Nihayet savaş Kumyangjang-ni denilen o yerde, Türk Tugayının üstün yetenekleriyle bizim zaferimizle sonuçlandı." (Elmas, 2004: 71).

27 Ocak 1951 günü muharebe meydanını gezen ve gördüklerini 1'inci Amerikan Kolordusunun gazetesinde yayınlayan Yarbay Blairbu muharebelerle ilgili şunları ifade etmiştir: *"Bu Harekât hiç şüphesiz ki bu harbin en kanlı piyade muharebesi olmuştur. Şahsi tecrübeme dayanarak şunu kesin olarak söyleyeyim ki Türklerin bu taarruzu, gördüğüm harplerin en kanlı muharebesidir. Bu muharebe, harp tarihinde uzun müddet değer taşıyacak ve yaşayacaktır."* Türk Tugayının göstermiş olduğu bu başarılarından dolayı Amerikan Kongresi tarafından tarihinde ilk defa bir yabancı birliğe "Mümtaz Birlik Nişanı" verilmiştir. Güney Kore Cumhurbaşkanı tarafından da "Cumhurbaşkanlığı Birlik Nişanı" verilmiştir. (Genç, 2015: 37).

1'inci Türk Tugayı'nda görev yapan 50 Bilecikli askerin bilgileri şu şekildedir:

Nail Durgun: 1929 doğumlu olan Bekir oğlu Nail Durgun, Bilecik merkeze bağlı Pelitözü⁴ köyündendir. Asıl mesleği rençberlik olup ilkokul mezunudur. 229^{uncu} Piyade Alayında iken Kore Türk Komutanlığına katılmıştır. Kore'ye gönderilen 1'inci Tugay 241'inci Alay 2'nci Tabur'da Avcı Eri olarak görev yapan Piyade Er Nail Durgun, 12 Eylül 1951 tarihinde yurda dönmüştür (Celal Devocioğlu Arşivi Bilecik Gazileri Dosyası, Bilecik Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü, Bilecik Şehit ve Gaziler Derneği).⁵

Ahmet Tek: 1929 doğumlu olan Mehmet oğlu Ahmet Tek, Bilecik merkez İsmetpaşa mahallesindedir. İlkokul mezunudur. İlk olarak 02 Eylül 1949 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Muh. Kıta Mot. Bl. Komutanlığına tertip edilmiştir. Kore'ye gönderilen 1'inci Tugay 241'inci Alay'da Avcı Eri olarak görev yapan Piyade Er Ahmet TEK'in 29 Kasım 1950 tarihinde Kunuri Muharebelerinde Gaip olduğu bildirilmiştir. Kore'de kati olarak gaip olduğu K.K.K. Kore Bürosunca 29 Ocak 1954 tarihinde ölmüş olduğunun kabul edileceği bildirilmiştir (DABGD, BASPİM, BŞGD).

İsmail Yıldırım: 1929 doğumlu olan Hasan oğlu İsmail Yıldırım, Bilecik merkeze bağlı Başköy'dendir.⁶ Asıl mesleği rençberlik olup okuma-yazması yoktur. *Kore Türk Savaş Birliği* 241'inci P. A. 3'üncü Tb. 10'uncu Bl. Komutanlığında Avcı Eri olarak görev yapan Piyade Er İsmail Yıldırım, 12 Eylül 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABGD, BASPİM, BŞGD).

Ahmet Güner: 1929 doğumlu olan Hüseyin oğlu Ahmet Güner, Bilecik merkeze bağlı İlyasça⁷ köyündendir. Asıl mesleği rençberlik olup okuma-yazması yoktur. *Kore Türk Savaş Birliği* 241'inci P. A. 3'üncü Tb. 16'ncı Bl. Komutanlığında Manga Eri olarak görev yapan Piyade Er Ahmet Güner, 11 Aralık 1951 tarihinde yurda dönmüştür (DABGD, BASPİM, BŞGD).

Hasan Hüseyin Bilgen: 1929 doğumlu olan Mustafa oğlu Hasan Hüseyin Bilgen, Bilecik merkeze bağlı Çavuşköy'dendir.⁸ Asıl mesleği rençberlik olup ilkokul mezunudur. İlk olarak 11 Ekim 1949 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Muh. Kıta Komutanlığına tertip edilmiştir. Kore'ye gönderilen 1'inci Tugay 241'inci Alay 2'nci Tb. 7'nci Bl. Komutanlığında Manga Eri olarak görev yapan Piyade Er Hasan Hüseyin Bilgen'in 29 Kasım 1950 tarihinde yaralanmıştır. 11 Aralık 1951 tarihinde yurda dönmüştür (DABGD, BASPİM, BŞGD).

Nazif Avcı: 1929 doğumlu olan Tahir oğlu Nazif Avcı, Bilecik'in Bozüyük ilçesindedir. Asıl mesleği nalbantlık olup ilkokul mezunudur. İlk olarak Ankara 2'nci Zh. Tug. 203'üncü Mot. Top. Tb. 3'üncü Bt. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 241'inci P. A. 1'inci Tb. 3'üncü Bt. Komutanlığında Top Komutanı olarak görev yapan Topçu Çavuş Nazif AVCI 26 Aralık 1951 tarihinde yurda dönmüştür (Celal Devocioğlu Arşivi Bozüyük Gazileri Dosyası).⁹

Hasan Hüseyin Erkek:1929 doğumlu olan Mehmet Ali oğlu Hasan Hüseyin Erkek, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Esnemez¹⁰ köyündendir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 5'ten terktir. İlk olarak 15 Ekim 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. 203'üncü Mot. Top. Tb. 3'üncü Bt. Komutanlığına tertip edilmiştir. Topçu Çavuş Hasan Hüseyin Erkek'inKore'de, Kunuri Muharebelerinde 29 Kasım 1950 tarihinde şehit olduğu *Kore Türk Savaş Birliği'nin*10 Aralık 1950 tarihindeki yazısı ile anlaşılmıştır(DABOGD, Genelkurmay Başkanlığı, 1992: 59,BASPİM).

Abdullah Kahraman: 1929 doğumlu olan İsmail oğlu Abdullah Kahraman, Bilecik'in Bozüyük ilçesindedir. Asıl mesleği çiftçilik olup okuma-yazması yoktur. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. 203'üncü Mot. Top. Tb. 2'nciBt. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği*Topçu Tb. 2'nci Bt. Komutanlığında Top Çavuşu olarak görev yapan Topçu Çavuş Abdullah Kahraman 11 Ağustos 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2011: 227).

Ahmet Sözer: 1929 doğumlu olan Mehmet oğlu Ahmet Sözer, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Yenice mahallesindedir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 5'ten terktir. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. 203'üncü Mot. Top. Tb. 1'inci Bt. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Tb. 1'inci Bt. Komutanlığında Top Çavuşu olarak görev yapan Topçu Çavuş Ahmet Sözer 22 Ekim 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD).

Yusuf Bir: 1929 doğumlu olan Abdulkerim oğlu Yusuf Bir, Bilecik'in Bozüyük ilçesindedir. Asıl mesleği demirci olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 12 Eylül1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. Kh. Bl. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Tb. Kh. Bl. Komutanlığında Top Eri olarak görev yapan Topçu Onbaşı Yusuf Bir, 11 Ağustos 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD).

⁴ Pelitözü köyü Bilecik merkeze 5 km uzaklıkta, Bursa yolu üzerinde bulunan bir köydür (Demiryürek, 2015: 31).

⁵ Bundan sonraki dipnot gösterimlerinde Celal Devocioğlu Arşivi Bilecik Gazileri Dosyası yerine, DABGD kısaltması, Bilecik Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü yerine, BASPİM kısaltması, Bilecik Şehit ve Gaziler Derneği yerine, BŞGD kısaltması kullanılacaktır.

⁶ Başköy, Bilecik merkeze 10 km uzaklıkta, şehrin güneyinde (Demiryürek, 2015: 123) geçimi tarım ve hayvancılığa dayalı bir köydür.

⁷ İlyasça köyü, Bilecik merkeze 27 km, Bilecik-Bursa yoluna 8 km mesafede bulunan geçimi tarım ve hayvancılığa dayalı bir köydür (Demiryürek, 2015: 31).

⁸ Çavuşköy, Bilecik merkeze 22 km uzaklıkta, geçimi tarım ve hayvancılığa dayalı, en çok yetişen tarım ürünü barbunya fasulye olup, kiraz ve ceviz fidancılığı yapılan bir köydür.

⁹ Bundan sonraki dipnot gösterimlerinde Celal Devocioğlu Arşivi Bozüyük Gazileri Dosyası yerine, DABOGD kısaltması kullanılacaktır.

¹⁰ Bozüyük-Eskişehir arasında bulunan, geçimi tarım ve hayvancılığa dayalı bir köydür (Demiryürek, 2015: 35).

Mustafa Kısa: 1929 doğumlu olan Osman oğlu Mustafa Kısa, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Akpınar¹¹ köyündendir. Asıl mesleği nalbantlık olup ilkokul 5'ten terktir. İlk olarak 17 Ekim 1949 tarihinde Bandırma 6'ncı Tümen Tas. Tb. 1'inci Bl. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* İnzibat Takımında İnzibat Eri olarak görev yapan Onbaşı Mustafa Kısa 22 Ekim 1951 tarihinde yurda dönmüştür (DABOGD).

Ahmet Balaban:1929 doğumlu olan Mehmet oğlu Ahmet Balaban, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Esnemez köyündendir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 5'ten terktir. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. Kh. Bl. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Tb. Kh. Bl. Komutanlığında Ateş Daire Eri olarak görev yapan Topçu Er Ahmet Balaban, Aralık 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD).

Nuri Bayrak:1929 doğumlu olan Aliş oğlu Nuri Bayrak, Bilecik'in Bozüyük ilçesindedir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. 203'üncü Mot. Top. Tb. 3'üncü Bt. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Tb. 3'üncü Bt. Komutanlığında görev yapan Topçu Er Nuri Bayrak Aralık 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD).

Hurşit Bilgiç: 1929 doğumlu olan Hamdi oğlu Hurşit Bilgiç, Bilecik'in Bozüyük ilçesindedir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul mezunudur. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. 203'üncü Mot. Top. Tb. 3'üncü Bt. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Tb. 3'üncü Bt. Komutanlığında görev yapan Topçu Er Hurşit Bilgiç Aralık 1951 tarihinde yurda dönmüştür (DABOGD).

Selim Bulut:1929 doğumlu olan Recep oğlu Selim Bulut, Bilecik'in Bozüyük ilçesindedir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 5'ten terktir. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. 203'üncü Mot. Top. Tb. 1'inci Bt. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Tb. Komutanlığında şoför olarak görev yapan Topçu Er Selim Bulut Aralık 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD, Sarıkoyuncu, 2011: 227, BASPİM).

Mustafa Çam: 1929 doğumlu olan Kamil oğlu Mustafa Çam, Bilecik'in Bozüyük ilçesindedir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 5'ten terktir. İlk olarak 11 Eylül 1949 tarihinde 17'nci Tümen. 2'nci P.A. 2'nci Tb. 6'ncı Bl. Komutanlığına Piyade Er olarak tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 3'üncü Tb. Sıhhiye Tk.'da Sıhhiye onbaşısı olarak görev yapan Mustafa Çam 26 Ocak 1951 tarihinde Kumyangjangni Muharebelerinde yaralanmıştır. Sonrasında 13 Temmuz 1951 tarihli raporu ile 3 ay hava değişimi almıştır. Sıhhiye Onbaşı Mustafa Çam, Ekim 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD, Sarıkoyuncu, 2011: 227, BASPİM).

Şerafettin Çınar: 1929 doğumlu Osman oğlu Şerafettin Çınar, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Yeni mahalledendir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 4'ten terktir. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. 203'üncü Mot. Top. Tb. 1'inci Bt. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Tb. 1'inci Bt. Komutanlığında Top Şoförü olarak görev yapan Topçu Er Şerafettin Çınar, Ağustos 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD).

Rıfat Çolak: 1929 doğumlu olan Şaban oğlu Rıfat Çolak, Bilecik'in Pazaryeri ilçesi Kınık¹² köyündendir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 5'ten terktir. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. Kh. Bl. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Tb. Kh. Bl. Komutanlığında Telsizci olarak görev yapan Topçu Er Rıfat Çolak, Ekim 1951 tarihinde yurda dönmüştür (Celal Devocioğlu Arşivi Pazaryeri Gazileri Dosyası, *Kore Gazisi Refik Özberber* ile 2 Eylül 2013 tarihinde yapılan röportaj)¹³.

Ahmet Demirci: 1929 doğumlu olan Lütfü oğlu Ahmet Demirci, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Esnemez köyündendir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 5'ten terktir. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. Kh. Bl. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Tb. Komutanlığında Top Eri olarak görev yapan Topçu Er Ahmet Demirci, Ekim 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD).

Nejat Ençüok: 1929 doğumlu olan İhsan oğlu Nejat Ençüok, Bilecik'in Bozüyük ilçesindedir. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. Kh. Bl. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği*'nde Kamyon Şoförü olarak görev yapan Piyade Er Nejat Ençüok, Ekim 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD).

¹¹ Akpınar köyü, Bozüyük ilçesine 8 km mesafede, Marmara bölgesini İç Ege ve Akdeniz'e bağlayan karayolu (D-650) ile İstanbul'u Anadolu'ya bağlayan demiryolunun geçtiği, 1864 Kafkasya sürgünü ve şimdi Rusya'ya bağlı Adige Cumhuriyetinin Adamey köyünün halkının yerleşimi ile meydana gelmiş bir köydür. Şu anda Erzurum, İspir ve Bayburt'tan gelen şimdiki köyün sakinlerine yerlerini satıp şehirlere yerleşmişlerdir. Kurtuluş Savaşı'nda İnönü Muharebelerinin geçtiği harp sahasıdır. Kurulay Yılmaz, *Geçmişten Günümüze Bozüyük*, Bozüyük, 2004, s.238.

¹² Kınık köyü, ilçenin güney batısında, 9 km uzaklıkta, yaklaşık 100-150 yıl önce Bulgaristan'dan göç eden soydaşlarımız tarafından kurulmuş, çömllekçiliği ile meşhur turistik bir köydür (Demiryürek, 2015: 124).

¹³Bundan sonraki dipnot gösterimlerinde Celal Devocioğlu Arşivi Pazaryeri Gazileri Dosyası yerine, DAPGD kısaltması kullanılacaktır.

Salih Erkıvanç: 1929 doğumlu olan Şaban oğlu Salih Erkıvanç, Bilecik'in Bozüyük ilçesindedir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. 203'üncü Mot. Top. Tb. 1'inci Bt. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Tb. 1'inci Bt. Komutanlığında Top Eri olarak görev yapan Topçu Er Salih Erkıvanç, Ağustos 1951 tarihinde yurda dönmüştür (DABOGD, Sarıkoyuncu, 2011: 227, BASPİM).

Hasan Hüseyin Genç: 1929 doğumlu olan Ali oğlu Hasan Hüseyin Genç, Bilecik'in Bozüyük ilçesi İsmet Paşa mahallesindedir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 5'ten terktir. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. 203'üncü Mot. Top. Tb. 3'üncü Bt. K.lığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Tb. 3'üncü Bt. Komutanlığında Muhabereci olarak görev yapan Muhabere Er Hasan Hüseyin Genç, Aralık 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD).

Lütfi Gökçe:1929 doğumlu olan Hidayet oğlu Lütfi Gökçe, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Yeni mahalledendir. Asıl mesleği çiftçilik olup okuma-yazması yoktur. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. 203'üncü Mot. Top. Tb. 2'nci Bt. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 241'inci P. A. 2'nci Bt. Komutanlığında görevine devam ederken,bu erin Kore'de gaipler arasında bulunduğu yetkililer tarafından bildirilmiştir(DABOGD).

Hamza Güneri: 1929 doğumlu olan Kazım oğlu Hamza Güneri, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Aksutekke¹⁴ köyündendir. Asıl mesleği çiftçilik olup okur-yazardır. İlk olarak 17 Ekim 1949 tarihinde Ankara Mrkz. Komutanlığı 62'nci P.A. 1'inci Bl. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Alay Kh. Bl. SıhhiyeTk. Komutanlığında Sıhhiyecisi olarak görev yapan Sıhhiye Eri Hamza Güneri, Ekim 1951 tarihinde yurda dönmüştür (DABOGD, Sarıkoyuncu, 2011: 227, BASPİM).

Osman Güven: 1929 doğumlu olan Nuri oğlu Osman Güven, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Kümbet¹⁵ köyündendir. Asıl mesleği çiftçilik olup okuma-yazması yoktur. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. 203'üncü Mot. Top. Tb. 1'inci Bt. Komutanlığına tertip edilmiştir. Sınıfı Koşulu Topçudan Motorlu Topçuya çevrilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Tb. 1'inci Bt. Komutanlığı'nda Numara Eri olarak görev yapan Topçu Er Osman Güven, Aralık 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD).

Ali Osman Kadek: 1929 doğumlu olan Süleyman oğlu Ali Osman Kadek, Bilecik'in Bozüyük ilçesindedir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. 203'üncü Mot. Top. Tb. 3'üncü Bt. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Tb. 3'üncü Bt. Komutanlığında Numara Eri olarak görev yapan Topçu Er Ali Osman Kadek, Ekim 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD).

Mehmet Ali Kambur:1929 doğumlu olan Ahmet oğlu Mehmet Ali Kambur, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Esnemez köyündendir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. Kh. Bl. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Tb. Kh. Bl. Komutanlığı'nda Top Eri olarak görev yapan Topçu Er Mehmet Ali Kambur, Aralık 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD).

Hasan Kaval: 1929 doğumlu olan Ahmet oğlu Hasan Kaval, Bilecik'in Bozüyük ilçesindedir. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. 203'üncü Mot. Top. Tb. 3'üncü Bt. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Tb. 3'üncü Bt. K.lığında Muhabere Telli İşletmeni olarak görev yapan Topçu Er Hasan Kaval, Aralık 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD).

Sami Kulaklı: 1929 doğumlu olan Halil oğlu Sami Kulaklı, Bilecik'in Bozüyük ilçesindedir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul mezunudur. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. 203'üncü Mot. Top. Tb. 3'üncü Bt. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Tb. 3'üncü Bt. Komutanlığında Numara Eri olarak görev yapan Topçu Er Sami Kulaklı, Aralık 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD, Sarıkoyuncu, 2011: 228, BASPİM).

Selahattin Manav: 1929 doğumlu olan Hüseyin oğlu Selahattin Manav, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Çarşı mahallesindedir. Asıl mesleği kasap olup ilkokul mezunudur. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 5'inci Zh. Tug. 2'nci Tnk. A. 2'nci Bl. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Oto Bl. Komutanlığında şoför olarak görev yapan Nakliye Er Selahattin Manav, Aralık 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD, Sarıkoyuncu, 2011: 227, BASPİM).

İsmail Narin: 1929 doğumlu olan Yusuf oğlu İsmail Narin, Bilecik'in Pazaryeri ilçesi Bulduk¹⁶ köyündendir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 15 Ekim 1949 tarihinde 17'nci Tümen 12'nci P.A. 5'inci Bl. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 241'inci P.A. Komutanlığında

¹⁴Aksutekke köyü, Bozüyük ilçesine 24 km uzaklıkta, adını Çoban Dede diye bilinen Tekkeden almaktadır. Geçimi tarım ve hayvancılığa dayalı bir köydür (Yılmaz, 2004: 238).

¹⁵ Kümbet köyü, Bozüyük-Kütahya karayolu 22. km üzerinde, geçimi tarım ve hayvancılığa dayalı bir köydür (Demiryürek, 2015: 35).

¹⁶ Eski adı Buldak olan köyün ismi günümüzde Bulduk köyü olarak geçmektedir. Bilecik'in Pazaryeri ilçesine bağlı bir yerleşim yeridir (Demiryürek, 2015: 33).

Avcı Eri olarak görev yapan Piyade Er İsmail Narin, Ekim 1951 tarihinde terhis edilmiştir(DABOGD,Kore Gazisi Refik Özberber ile 2 Eylül 2013 tarihinde yapılan röportaj).

Refik Özberber: 1929 doğumlu olan Ömer oğlu Refik Özberber, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Yüzbaşı mahallesindedir. Asıl mesleği berber olup ilkokul 5'ten terktir. İlk olarak 15 Ekim 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. Muhabere Bl. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Muhabere Bl. Komutanlığında Muhabere Eri olarak görev yapan Muhabere Er Refik Özberber, Ağustos 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DAPGD, Sarıkoyuncu, 2011: 228, BASPİM, Tuzcu, 2014: 3-5).

Muhittin Özdemir: 1929 doğumlu olan Hasan Hüseyin oğlu Muhittin Özdemir, Bilecik'in Bozüyük ilçesi İsmetpaşa mahallesindedir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 5'ten terktir. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zh. Tug. 203'üncü Mot. Top. Tb. 2'nci Bt. Komutanlığına tertip edilmiştir. Daha sonra sınıfı Yüklü Topçudan Motorlu Topçuya çevrilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Tb. 2'nci Bt. Komutanlığında Numara Eri olarak görev yapan Topçu Er Muhittin Özdemir, Ağustos 1951 tarihinde yurda dönmüştür (DABOGD).

Sabri Özdemir: 1929 doğumlu olan Yusuf oğlu Sabri Özdemir, Bilecik'in Pazaryeri ilçesi Arabdede¹⁷ köyündendir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 15 Ekim 1949 tarihinde Bandırma 6'ncı Tümen. 366'ncı Uçs. Tb. 1'inci Bl. Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 241'inci P.A. 2'nci Tb. 10'uncu Bl. Komutanlığı'nda Avcı Eri olarak görev yapan Piyade Er Sabri Özdemir, Aralık 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD, Sarıkoyuncu, 2011: 227, BASPİM, Kore Gazisi Refik Özberber ile 2 Eylül 2013 tarihinde yapılan röportaj).

Hüseyin Altay:1929 doğumlu olan Osman oğlu, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Dereyalak¹⁸ köyündendir. Asıl mesleği şoförlük olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 12 Eylül 1952 tarihinde terhis olmuştur(DABOGD).

İbrahim Topal: 1929 doğumlu olan Mustafa oğlu İbrahim Topal, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Dereyalak köyündendir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 11 Eylül 1949 tarihinde 17'nci Tümen 62'nci Piyade Alayı 2'nci Tabur 5'inci Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 3'üncü Tabur Karargâh Bölüğünde Sıhhiyecisi olarak görev yaparken 15 Aralık 1950 tarihinde yaralanmıştır. 14 Ekim 1951 tarihinde terhis edilmiştir(DABOGD).

Hasan Ergin: 1929 doğumlu olan Halil oğlu Hasan Ergin, Bilecik'in Bozüyük ilçesindedir. Asıl mesleği şoför muavini olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 15 Ekim 1949 tarihinde Bandırma 6'ncı Tümen Tanksavar Taburu 1'inci Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği*Sıhhiye Bölüğünde kamyon şoförü olarak görev yapan Sıhhiye Er Hasan Ergin, Ekim 1951 tarihinde terhis olmuştur(DABOGD).

Hüseyin Özek:1929 doğumlu olan Kerim oğlu Hüseyin Özek, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Yeni mahallesindedir. Asıl mesleği Kunduracılık olup ilkokul mezunudur. İlk olarak 15 Ekim 1949 tarihinde Bandırma 6'ncı Tümen 366'ncı Uçaksavar Taburu 2'nci Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 241'inci Piyade Alayı 3'üncü Tabur 10'uncu Piyade Bölüğünde Manga Komutanı olarak görev yapan Piyade Onbaşı Hüseyin Özek, Aralık 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD,BASPİM,BŞGD, Sarıkoyuncu, 2011: 227).

Hilmi Öznur: 1929 doğumlu olan Hamdi oğlu Hilmi Öznur, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Kovalıca¹⁹ köyündendir. Asıl mesleği Terzilik olup ilkokul mezunudur. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zırlı Tugay Muhabere Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 233'üncü Piyade Alayı Karargâh Bölüğünde terzi olarak görev yapan Muhabere Er Hilmi Öznur, Ekim 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD,BASPİM, Sarıkoyuncu, 2011: 227).

Ali Osman Polatlı: 1929 doğumlu olan Ali oğlu Ali Osman Polatlı, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Çarşı mahallesindedir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 15 Ekim 1949 tarihinde Ankara Merkez Komutanlığı 62'nci Piyade Alayı 1'inci Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 241'inci Piyade Alayı 2'nci Bölük Komutanlığında görev yapan Piyade Er Ali Osman Polatlı, Ağustos 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD).

Ahmet Uyar: 1929 doğumlu olan Abdullah oğlu Ahmet Uyar, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Çarşı mahallesindedir. Asıl mesleği demircilik olup ilkokul mezunudur. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde

¹⁷Arapdede köyü, 1886 yılına ait belgede köyün Tatarlar tarafından kurulduğu ifade edilmektedir. Köy günümüzde Pazaryeri ilçesine bağlıdır (Demiryörek, 2015: 124).

¹⁸Dereyalak köyü, Bozüyük ilçesine 43 km mesafede, halkı Kütahya'nın Kınık köyünden gelmiş, geçimi tarım ve hayvancılığa dayalı bir köydür.

¹⁹Kovalıca köyü, Bozüyük ilçesine 6 km uzaklıkta, halkı 1864 göçü ile Kafkasya'nın bugünkü Karaçay-Çerkes bölgesinde bulunan Bibardkıt (şimdiki ismi El'burgan) yola çıkan Tapanta (Aşuwa) boyundan olup bir kısmı direkt deniz yoluyla diğer bir kısmı ise Bulgaristan üzerinden geçerek bölgeye yerleşmişlerdir. Şu anda yerlerini Erzurumlulara satmışlardır. Erzurum nüfuslu olan köyün geçimi kaynağı tarım ve hayvancılıktır (Yılmaz, 2004: 241).

Ankara 2'nci Zırhlı Tugay 203'üncü Motorlu Topçu Taburu 2'nci Batarya Komutanlığına tertip edilmiştir. Daha sonra sınıfı Yüklü Topçudan Motorlu Topçuya çevrilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Taburu 2'nci Batarya Komutanlığında şoför olarak görev yapan Topçu Er Ahmet Uyar, Ekim 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD).

Ahmet Yavuz: 1929 doğumlu Şakir oğlu Ahmet Yavuz, Bilecik'in Bozüyük ilçesindedir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 5'ten terktir. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zırhlı Tugay 203'üncü Motorlu Topçu Taburu 2'nci Batarya Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Taburu 2'nci Batarya Komutanlığında şoför olarak görev yapan Topçu Er Ahmet Yavuz, Ağustos 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD).

İbrahim Yüksel: 1929 doğumlu Mehmet oğlu İbrahim Yüksel, Bilecik'in Bozüyük ilçesindedir. Asıl mesleği çiftçilik olup okuma-yazması yoktur. İlk olarak 12 Eylül 1949 tarihinde Ankara 2'nci Zırhlı Tugay Askeri Posta Birliğine tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Taburu Karargâh Bölük Komutanlığında Telsizci olarak görev yapan Topçu Er İbrahim Yüksel, Ekim 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD).

Namık Kemal Yıldız: 1927 doğumlu olan Ahmet oğlu Namık Kemal Yıldız, Bilecik'in Osmaneli ilçesi Camikebir mahallesindedir. 16 Kasım 1946 tarihinden itibaren Gedikli Çavuşluğa terfi etmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 241'inci Piyade Alayı 1'inci Tabur 3'üncü Bölük Komutanlığında görev yapan Gedikli Çavuş Namık Kemal Yıldız, Temmuz 1951 tarihinde yurda dönmüştür (Celal Devocioğlu Arşivi Osmaneli Gazileri Dosyası, BŞGD, BASPİM, Kore Gazisi Salim Uysal ile 7 Eylül 2015 tarihinde yapılan röportaj).²⁰

Abdullah Ali Ünal: 1333 (1917) doğumlu olan Mehmet oğlu Abdullah Ali Ünal, Bilecik'in Osmaneli ilçesi Medetli²¹ köyündendir. Maltepe Gedikli Erbaş Okulundan 1939 tarihinde mezun olarak göreve başlamıştır. *Kore Türk Savaş Birliği* 241'inci Piyade Alayı 3'üncü Tabur Karargâh Bölük Komutanlığında görev yaparken şehit olduğu bildirilmiştir. Ancak Piyade Başçavuş Abdullah Ali Ünal'ın şehit olmayıp komünistlerin elinde "esir" olduğu Tokyo Türk Temsil ve İrtibat Heyet Başkanlığının yazısı ile anlaşılmıştır(DAOGD, BŞGD, BASPİM, Kore Gazisi Salim Uysal ile 7 Eylül 2015 tarihinde yapılan röportaj).

İsmail Erkan: 1330 doğumlu olan Keseli oğullarından Ömer oğlu İsmail Erkan, Bilecik'in Söğüt ilçesi Tuzaklı²² köyündendir. Kartal Maltepe Piyade Gedikli Küçük Zabıt Mektebinden 1934 tarihinde mezun olmuştur. *Kore Türk Savaş Birliği* 241'inci Piyade Alayı 2'nci Tabur Komutanlığında görev yapan Gedikli Başçavuş İsmail Erkan, Aralık 1951 tarihinde yurda dönmüştür (Celal Devocioğlu Arşivi Söğüt Gazileri Dosyası, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2009:174).²³

Sadrettin Duman: 1929 doğumlu olan Hakkı oğlu Sadrettin Duman Erkan, Bilecik'in Söğüt ilçesi Düzdağ²⁴ köyündendir. Asıl mesleği rençberlik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 15 Ekim 1949 tarihinde Ankara 5'inci Zırhlı Tugay Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Sıhhiye Bölük Komutanlığında Sıhhiye eri olarak görev yapan Topçu Er Gadrettin Duman, Ekim 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DASGD, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2009:174).

Halil Işıkkın: 1929 doğumlu olan Mustafa oğlu Halil Işıkkın, Bilecik'in Söğüt ilçesi Hamit Abat²⁵ köyündendir. Asıl mesleği rençberlik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 15 Ekim 1949 tarihinde Ankara 5'inci Zırhlı Tugay Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 241'inci Piyade Alayı 3'üncü Tabur 9'uncu Bölük Komutanlığında görev yapan Piyade Onbaşı Halil Işıkkın, Aralık 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DASGD, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2009:174).

Mustafa Çetintaş:1929 doğumlu olan Hüseyin oğlu Mustafa Çetintaş, Bilecik'in Söğüt ilçesi Küre²⁶ köyündendir. Asıl mesleği rençberlik olup okuma-yazması yoktur. İlk olarak 16 Ekim 1949 tarihinde Ankara

²⁰ Bundan sonraki dipnot gösterimlerinde Celal Devocioğlu Arşivi Osmaneli Gaziler Dosyası yerine, DAOGD kısaltması kullanılacaktır.

²¹Medetli köyü, Osmaneli ilçesine 18 km uzaklıkta, ilçenin en büyük köylerinden olup, geçimi tarım, hayvancılık ve meyveciliğe dayalı bir köydür.

²² Tuzaklı köyü, Söğüt ilçesine 22 km uzaklıkta olup, ipekböcekçiliğinin günümüzde de yapıldığı bir yerdir. Daha önce Göl pazarı ilçesine bağlı olan köy, cumhuriyet döneminde Söğüt'e bağlanmıştır (Demiryürek, 2015: 33).

²³ Bundan sonraki dipnot gösterimlerinde Celal Devocioğlu Arşivi Söğüt Gaziler Dosyası yerine, DASGD kısaltması kullanılacaktır.

²⁴Düzdağ köyü, 1864 yılında Abhazya'dan göç ederek Anadolu'ya gelip yerleşen Muhacirler tarafından kurulmuş bir köydür (Demiryürek, 2015: 127). 1995 yılına kadar Söğüt ilçesine, bu dönemde yapılan halk oylamasıyla Bozüyük ilçesine bağlanmış, Bozüyük ilçesine 11 km, Söğüt ilçesine 15 km uzaklıkta olup, geçimi tarım ve hayvancılığa dayalı bir köydür.

²⁵ Hamitabat (Karaven) köyü, adı Osmanlı padişahu Abdülhamit tarafından imar edildiği anlamına gelir. Söğüt ilçesine 20 km uzaklıkta Sakarya nehrinin kıyısında olup, geçim kaynağı tarımdır (Demiryürek, 2015: 34). Seracılık revaçta olup, çoğunlukla domates, soğan, marul, biber gibi sebzeler yetiştirilir. Söğüt Kaymakamlığı, *Kuruluş ve Kurtuluşun Beşiği Ertuğrul Gazi Ocağı*, Söğüt, 2005, s.99.

²⁶ Küre köyü, Söğüt ilçesinin kuzeybatısında, 12 km mesafede, 1247 yılında Söğüt'e gelen Kayıların 55 hanesi bu köye yerleşmiştir. Osmanlı Devleti, belde yakınlarında bulunan demir ocaklarında top gülleri döktürmüştür (Demiryürek, 2015: 203). Bu sebeple burada yaşayanlar Küreciler olarak adlandırılmıştır. Köye 1300 m uzaklıkta Osman Gazi'nin bacanağı ve Osmanlının ilk kadısı Dursun Fakih'in

5'inci Zırlı Tugay İstihkâm Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği İstihkâm Bölüğünde görev yapan İstihkâm Er Mustafa Çetintaş, Aralık 1951 tarihinde yurda dönmüştür(DASGD).*

Mustafa Öztürk: 1929 doğumlu olan Hakkı oğlu Mustafa Öztürk, Bilecik'in Yenipazar ilçesi Kösüre²⁷ köyündendir. *Kore Türk Savaş Birliği'nde Piyade Er olarak görev yapmıştır(Celal Devocioğlu Arşivi Yenipazar Gazileri Dosyası, BŞGD, BASPİM).*²⁸

1'inci Tugaydaki elli askerimizin % 94'ü 1929 doğumludur. Tahsil durumları, % 6'sı astsubay okulu mezunu, % 18'i okuma-yazma bilmiyor, % 20'si ilkokul mezunu, % 56'sı ise ilkokulu çeşitli sınıflarda terk etmişlerdir. Mesleklerine gelince, % 14'ü rençber, % 48'i çiftçi, geri kalanlar ise şoför, demirci, nalbant ve kunduracıdır. *Kore Türk Savaş Birliği'nde gazilerin % 32'si Piyade, % 48'i Topçu, % 20'si de diğer sınıflarda görev yapmıştır. 14 Ağustos 1951'de yurda dönmeye başlayan 1'inci Tugay yerini 2'nci Tugaya bırakmıştır.*

16 Kasım 1951'de 2'nci Tugay cephe sorumluluğunu tamamen üzerine almış ve 1'inci Tugayın kalan unsurları yurda dönmek üzere cephe gerisine alınmıştır (ATASE, 2012: 149).

2'nci Tugay döneminde muharebeler mevzi savaşı şeklinde olmuştur. Ancak düşmana azımsanmayacak kayıplar verdirilmiştir. Bazen düşman takibi ve yakalama faaliyetlerinde bulunulmuştur.

Bu Tugay döneminde yapılan mevzi savaşlarının ilki *Yıldız Tepe Savaşı (14 Aralık 1951)*'dir. İleri Karakol Kuvvetleri Yıldız Tepe'yi savunmuşlardır. Diğer önemli muharebe de *Kumkale Baskını (18 Nisan 1952)*'dir. Kumkale bir baskınla Türk Tugayı tarafından ele geçirildi. Fakat bu muharebede şehitlerin arasında Alay Komutanı Nuri Pamir de yer almıştır. Tugay, Kore'de kaldığı sürede önemli bir cephe savaşında bulunmadıysa da toplam 121 şehit ve Bilecikli askerlerinde aralarında bulunduğu 500 yaralı vermiştir (Atalay, 2013: 35-37).

2'nci Türk Tugayı'nda görev yapan Bilecikli askerlerin sayıları ve bilgileri şu şekildedir:

BİLECİK VE ÇEVRESİNDEN 2. TUGAY İLE KORE SAVAŞINA KATILANLAR							
BİLECİK	SÖĞÜT	OSMANELİ	BOZÜYÜK	PAZARYERİ	GÖLPAZARI	YENİPAZAR	İNİSAR
2	4	2	2	-	3	-	1
TOPLAM: 14							

Kemal Tekin:1930 doğumlu olan Ahmet oğlu Kemal Tekin, Bilecik merkeze bağlı Yeniköy'dendir.²⁹ Asıl mesleği rençberlik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 25 Ekim 1950 tarihinde İstanbul 61'inci Tümen 213'üncü Piyade Alayı Havan Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği 3'üncü Tabur 12'nci Bölük Komutanlığında görev yapan Piyade Er Kemal Tekin, Ağustos 1952 tarihinde yurda dönmüştür(DABGD, BASPİM, BŞGD).*

Nuri Dural:1930 doğumlu olan Mustafa Fahrettin oğlu Nuri Dural, Bilecik merkez İsmetpaşa mahallesindedir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 4'ten terktir. İlk olarak 25 Ekim 1950 tarihinde Çanakkale Müstahkem Mevki Birliğine tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği 233'üncü Piyade Alayı 2'nci Bölük Komutanlığında görev yapan Piyade Er Nuri Dural, Eylül 1952 tarihinde yurda dönmüştür(DABGD, BASPİM, BŞGD).*

Hamdi Dikici: 1930 doğumlu olan Hamit oğlu Hamdi Dikici, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Yeni köyündendir. İlk olarak 25 Ekim 1950 tarihinde İstanbul 3'üncü Kolordu 2'nci Tabur Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği 3'üncü Motorlu Hafif Uçaksavar Topçu Tabur Komutanlığında Telsiz Muhabereci olarak görev yapan Uçaksavar Topçu Onbaşı Hamdi Dikici, Eylül 1952 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD,BASPİM, Sarıkoyuncu, 2011: 227).*

Mustafa Çobandere:1930 doğumlu olan Ahmet oğlu Mustafa Çobandere, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Yeni köyündendir. İlk olarak 22 Ekim 1950 tarihinde Adana 28'inci Tümen Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği Oto Bölük Komutanlığında oto tamirciliği ve şoförlük görevlerini yapan Ordudonatım Er Mustafa Çobandere, Eylül 1952 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD,BASPİM, Sarıkoyuncu, 2011: 228).*

Nazım Tirik: 1928 doğumlu olan Ahmet oğlu Nazım Tirik, Bilecik'in Gölpazarı ilçesi Kasımlar³⁰ köyündendir. Çankırı Piyade Gedikli Erbaş Okulundan 1945 tarihinde mezun olmuştur. *Kore Türk Savaş Birliği'nde Piyade Astsubay olarak görev yapan Nazım Tirik, Ağustos 1952 tarihinde yurda dönmüştür(Celal Devocioğlu Arşivi Gölpazarı Gazileri Dosyası, BŞGD, BASPİM).*³¹

türbesi olup bu yönüyle turistiktir. Başlıca geçim kaynağı tarımdır. Söğüt Kaymakamlığı, *Kuruluş ve Kurtuluşun Beşiği Ertuğrul Gazi Ocağı, Söğüt, 2005, s.97.*

²⁷ Yeniköy, Bilecik'e 10 km mesafede, geçimi tarım ve hayvancılığa dayalı ve Osmanlı döneminde Ermeni yerleşiminin fazla olduğu bir köydür (Demiryürek, 2015: 119).

²⁸Bundan sonraki dipnot gösterimlerinde Celal Devocioğlu Arşivi Yenipazar Gaziler Dosyası yerine, DAYGD kısaltması kullanılacaktır.

²⁹ Yeniköy, Bilecik'e 10 km mesafede, geçimi tarım ve hayvancılığa dayalı ve Osmanlı döneminde Ermeni yerleşiminin fazla olduğu bir köydür (Demiryürek, 2015: 119).

³⁰ Kasımlar köyü, bölgenin en eski yerleşim yerlerinden olup, Gölpazarı ilçesine 15 km mesafede, geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan bir köydür. Gölpazarı Kaymakamlığı, *Göl-Flanoz'dan Gölpazarı'na, Gölpazarı, 2008, s.63.*

³¹Bundan sonraki dipnot gösterimlerinde Celal Devocioğlu Arşivi Gölpazarı Gaziler Dosyası yerine, DAGGD kısaltması kullanılacaktır.

Ömer Kaykı: 1930 doğumlu olan Salih oğlu Ömer Kaykı, Bilecik'in Gölpazarı ilçesi Doğanlılar³² köyündendir. Asıl mesleği çiftçilik olup İlkokul 3'ten terktir. İlk olarak 25 Ekim 1950 tarihinde İstanbul Zırhlı Tugay Motorlu Topçu Taburu 3'üncü Batarya Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Taburu Karargâh Bölük Komutanlığında Nişan Daire Eri olarak görev yapan Topçu Er Ömer Kaykı, Eylül 1952 tarihinde yurda dönmüştür(DAGGD, BŞGD, BASPİM).

Kamil Konaş:1930 doğumlu olan Ahmet oğlu Kamil Konaş, Bilecik'in Gölpazarı ilçesi Kurşunlu³³ köyündendir. Asıl mesleği şoför muavinliği olup tahsili yoktur. İlk olarak 25 Ekim 1950 tarihinde Bursa 6'ncı Tümen 6'ncı Motorlu Topçu Alayı 3'üncü Tabur 9'uncu Batarya Komutanlığına tertip edilmiştir.*Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Tabur Komutanlığında Hafif Top Komutanı olarak görev yapan Topçu Onbaşı Kamil Konaş, Ağustos 1952 tarihinde yurda dönmüştür(DAGGD, BASPİM, BŞGD).

Salim Uysal:1930 doğumlu olan Mustafa oğlu Salim Uysal, Bilecik'in Osmaneli ilçesi Düzmeşe³⁴ köyündendir. Asıl mesleği rençberlik olup tahsili yoktur. İlk olarak 21 Ekim 1950 tarihinde İstanbul 3'üncü Zırhlı Tugay Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 233'üncü Piyade Alayında görev yapan Piyade Er Salim Uysal, Eylül 1952 tarihinde yurda dönmüştür(DAOGD, BŞGD, BASPİM, Kore Gazisi Salim Uysal ile 7 Eylül 2015 tarihinde yapılan röportaj).

Mehmet Bilen:1341 doğumlu olan Mehmet oğlu Mehmet Bilen, Bilecik'in Osmaneli ilçesi Düzmeşe köyündendir. Çankırı Piyade Gedikli Erbaş Okulunu bitirerek Gedikli Çavuş olarak göreve başlamıştır.*Kore Türk Savaş Birliğinde* Piyade Astsubay olarak görev yapan Mehmet Bilen, Ağustos 1952 tarihinde yurda dönmüştür(DAOGD, BŞGD, BASPİM, Kore Gazisi Salim Uysal ile 7 Eylül 2015 tarihinde yapılan röportaj).

Ahmet İnal:1929 doğumlu olan Hakkı oğlu Ahmet İnal, Bilecik'in Söğüt ilçesi Kayhan köyündendir. Gedikli Erbaş Okulunu bitirerek Gedikli Çavuş olarak göreve başlamıştır. *Kore Türk Savaş Birliğinde* Piyade Astsubay olarak görev yapan Ahmet İnal, Ağustos 1952 tarihinde yurda dönmüştür(DASGD, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2009:174).

Arif Ayaz:1930 doğumlu olan Hasan oğlu Arif Ayaz, Bilecik'in Söğüt ilçesi Hayriye³⁵ köyündendir. İlk olarak 26 Ekim 1950 tarihinde 1'inci Ordu 1'inci Motorlu Topçu Tabur Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Taburu 1'inci Batarya Komutanlığında oto tamircisi ve şoför olarak görev yapan Topçu Er Arif Ayaz, 22 Eylül 1952 tarihinde yurda dönmüştür(DASGD, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2009:175).

Kemal Horsa:1930 doğumlu Mümin oğlu Kemal Horsa, Bilecik'in Söğüt ilçesi Cumhuriyet mahallesindedir. İlk olarak 20 Ekim 1950 tarihinde Ankara Etimesgut 2'nci Zırhlı Tugay Karargâh Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 241'inci Piyade Alayı 2'nci Tabur 7'nci Bölük Komutanlığında görev yapan Piyade Er Kemal Horsa, Ağustos 1952 tarihinde yurda dönmüştür(DASGD, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2009:174).

Sabahi Ceylan:1928 doğumlu olan Mustafa oğlu Sabahi Ceylan, Bilecik'in Söğüt ilçesi Balaban mahallesindedir. İlk olarak 2 Nisan 1948 tarihinde İstanbul Çatalca'daki birliğe tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 241'inci Piyade Alay Komutanlığında görev yapan Piyade Er Sabahi Ceylan, Ağustos 1952 tarihinde terhis olmuştur (DASGD, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2009:175).

İbrahim Erkan:1930 doğumlu olan Mehmet oğlu İbrahim Erkan, Bilecik'in İnhisar ilçesi Tozman³⁶ köyündendir. Asıl mesleği çalgıcılık olup ilkokul 5'ten terktir. İlk olarak 26 Ekim 1950 tarihinde 1'inci Zırhlı Tugay Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Bando Takım Komutanlığında görev yapan Bando Er İbrahim Erkan, 22 Eylül 1952 tarihinde yurda dönmüştür(Celal Devocioğlu Arşivi İnhisar Gazileri Dosyası, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2009:175).³⁷

2'nci Tugaydaki on dört askerimizin % 71'i 1930 doğumludur. Tahsil durumları, üçü astsubay okulu mezunu, % 14'ü okuma-yazma bilmiyor, % 28'i ilkokulu çeşitli sınıflarda terk etmişler, %35'inin bilinmemektedir. Mesleklerine gelince, % 21'i astsubay, % 14'ü rençber, % 14'ü çiftçi, geri kalanlar ise şoför

³² Doğanlılar köyü, Gölpazarı ilçesine 8 km mesafede, geçim kaynağı tarım, hayvan ve meyvecilik olan bir köydür. Gölpazarı Kaymakamlığı, *Göl-Flanoz'dan Gölpazarı'na*, Gölpazarı, 2008, s.57.

³³ Kurşunlu köyü, adını ormandan ağaç kesme sebebiyle Göladağı Ermenileri ile Türkmenli Ermenileri arasında yaşanan Silahlı çatışmadan almıştır. 1920'li yıllarda ve 1951'de mübadelelerden gelen Bulgaristan, Yugoslavya ve Tikveşlili göçmenler yerleştirilmiştir. Gölpazarı ilçesine 7 km mesafede olup, geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan bir köydür. Gölpazarı Kaymakamlığı, *Göl-Flanoz'dan Gölpazarı'na*, Gölpazarı, 2008, s.65.

³⁴ Düzmeşe köyü, Osmaneli ilçesine 10 km mesafede, geçim kaynağı tarım olan bir köydür.

³⁵ Hayriye (Çamurlu) köyü, Söğüt ilçesine 12 km mesafede, kaynağı tarım ve hayvancılık olan bir köydür. Söğüt Kaymakamlığı, *Kuruluş ve Kurtuluşun Beşiği Ertuğrul Gazi Ocağı*, Söğüt, 2005, s.100.

³⁶ Köyün tarihi Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Bey zamanına kadar dayanır. İnhisar ilçesine 14 km mesafede olup geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır.

³⁷Bundan sonraki dipnot gösterimlerinde Celal Devocioğlu Arşivi İnhisar Gazileri Dosyası yerine, DAİGD kısaltması kullanılacaktır.

ve çalgıcıdır. Kore Türk Savaş Birliği'nde gazilerin % 57'si Piyade, % 29'u Topçu, % 14'ü de diğer sınıflarda görev yapmıştır. 7 Ağustos 1952'de yurda dönmeye başlayan 2'nci Tugay yerini 3'üncü Tugaya bırakmıştır.

Üçüncü Türk Tugayı'nın görev yaptığı dönemde devam eden barış görüşmelerinde avantaj sağlamak amacıyla 1953 yılı Mayıs ayında Komünist kuvvetler genel taarruz başlatmıştır. Wegas-Elko-Karsan muharebeleri denen bu muharebeler, Kunuri'den sonra en büyük kayıpların verildiği çatışmalardır. 15-24 Mayıs 1953'te Kanlı Wegas Savaşı, 24-28 Mayıs 1953'te Yedi Tepe Savaşları olmuştur. Türk Tugayı elinde bulundurduğu tepeleri ne pahasına olursa olsun savunmuştur ki tepeler dokuz defa el değiştirmiştir. Çatışmaların tamamında Türk Tugayı galip gelmiştir, fakat ağır kayıplar vermiştir. Bilecikliğin de bulunduğu 3'üncü Türk Tugayına bu başarılarından dolayı ABD Cumhurbaşkanı adına 8'inci Ordu Komutanı tarafından Legion of Merit (Liyakat Nişanı) verilmiştir.

3'üncü Türk Tugayı'nda görev yapan Bilecikli askerlerin sayıları ve bilgileri şu şekildedir:

BİLECİK VE ÇEVRESİNDEN 3. TUGAY İLE KORE SAVAŞINA KATILANLAR							
BİLECİK	SÖĞÜT	OSMANELİ	BOZÜYÜK	PAZARYERİ	GÖLPAZARI	YENİPAZAR	İNHİSAR
4	2	-	2	-	4	-	-
TOPLAM: 12							

Mustafa Kemal Seven:1931 doğumlu olan Ali oğlu Mustafa Kemal Seven, Bilecik merkeze bağlı Yeniköy'dendir. Asıl mesleği şoförlük olup ilkokul mezunudur. İlk olarak 9 Ekim 1951 tarihinde Sivas 12'nci Tümen Keşif Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği'nde* şoför olarak görev yapan Ulaştırma Er Mustafa Kemal Seven, Ağustos 1953 tarihinde yurda dönmüştür(DABGD, BASPİM, BŞGD).

Ömer Yıldız:1931 doğumlu olan Selim oğlu Ömer Yıldız, Bilecik merkez Sultaniye köyündendir. Asıl mesleği rençberlik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 21 Ekim 1951 tarihinde İzmit 23'üncü Tümen Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği 2'nci Tabur Karargâh Bölük Komutanlığında* Avcı eri olarak görev yapan Piyade Er Ömer Yıldız, Ağustos 1953 tarihinde yurda dönmüştür(DABGD, BASPİM, BŞGD).

Osman Yılmaz: 1931 doğumlu olan Mehmet oğlu Osman Yılmaz, Bilecik merkez Gülümbe³⁸ köyündendir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 5'ten terktir. İlk olarak 21 Ekim 1951 tarihinde İzmit 23'üncü Tümen 23'üncü Piyade Alay Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği 2'nci Tabur Karargâh Bölük Komutanlığında* Avcı eri olarak görev yapan Piyade Er Osman Yılmaz, Ağustos 1953 tarihinde yurda dönmüştür(DABGD, BASPİM, BŞGD).

Nuri Demirel:1930 doğumlu olan Davut oğlu Nuri Demirel,Bilecik merkez İstasyon mahallesindedir.Asıl mesleği şoför muavini olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 6 Nisan 1951 tarihinde 61'inci Tümen 6'nci Batarya Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği Oto Bölük Komutanlığında* deponer çavuşluğu yapan Topçu Çavuş Nuri Demirel, Ağustos 1953 tarihinde yurda dönmüştür(DABGD, BASPİM, BŞGD).

Ayfer Bakkalıcı:1927 doğumlu olan Vehbi oğlu Mustafa Ayfer Bakkalıcı, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Kasım Paşa mahallesindedir. Tahsili, Amerika'daki bir fakülteden terktir.35'inci dönem yedek subay olarak Ankara'dan sevk edilmiştir.21 Nisan 1952 tarihinde *Kore Türk Savaş Birliği 1'inci Tabur Komutanlığı İaşe* subayı olarak tertip edilmiştir. Eylül 1953 tarihine kadar görevini sürdüren Levazım Asteğmen Ayfer Bakkalıcı bu tarihte yurda dönmüştür(DABOGD).

İsmail Kumcu: 1931 doğumlu olan Nuri oğlu İsmail Kumcu, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Bulduk köyündendir.Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 21 Ekim 1951 tarihinde Erzurum 51'inci Füze 3'üncü Tabur Karargâh Bölük komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği Depo Taburu Karargâh Bölük Komutanlığında* posta eri olarak görev yapan Piyade Er İsmail Kumcu, Ağustos 1953 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD,BASPİM, Sarıkoyuncu, 2011: 227).

Salim Kocakenar:1931 doğumlu olan Mehmet oğlu Salim Kocakenar, Bilecik'in Gölpazarı ilçesi Kurşunlu köyündendir.Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 5'ten terktir. İlk olarak 23 Kasım 1951 tarihinde Sivas 12'nci Tümen 12'nci Motorlu Sıhhiye Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir.*Kore Türk Savaş Birliği Sıhhiye Bölük Komutanlığında* sıhhiye eri olarak görev yapan Piyade Er Salim Kocakenar, Ağustos 1953 tarihinde yurda dönmüştür(DAGGD, BŞGD, BASPİM).

İsmail Öztürk: 1931 doğumlu olan Hüseyin oğlu İsmail Öztürk, Bilecik'in Gölpazarı ilçesi Türkmen³⁹ köyündendir.Asıl mesleği amelelik olup ilkokul 4'ten terktir. İlk olarak 21 Ekim 1951 tarihinde

³⁸ Bilecik merkeze 7 km mesafede, geçim kaynağı tarım ve çevresindeki fabrikalardır. Ayrıca Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi de bu köydedir.

³⁹Türkmen köyü, bölgedeki en eski Ermeni yerleşim yerlerindedir (Demiryürek, 2015: 119). Kurtuluş Savaşına katılmayı reddettileri için köylerini terk etmişler, savaş sonrası Yunanistan ve Yugoslavya'dan gelen göçmenler yerleştirilmiştir. Gölpazarı ilçesine 20 km mesafede, geçim kaynağı hububat, ayçiçeği, tarım, hayvan ve meyvecilik olan bir köydür. Gölpazarı Kaymakamlığı, *Göl-Flanoz'dan Gölpazarı'na*, Gölpazarı, 2008, s.70-71.

Sivas 12'nci Tümen Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Karargâh Bölük Komutanlığında görev yapan Piyade Er İsmail Öztürk, Eylül 1953 tarihinde yurda dönmüştür(DAGGD, BŞGD, BASPİM).

Müfit Şen:1931 doğumlu olan Şevket oğlu Müfit Şen, Bilecik'in Gölpazarı ilçesi Arıcaklar⁴⁰ köyündendir.Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 5'ten terktir.İlk olarak 3 Ocak 1952 tarihinde Sivas 12'nci Tümen 12'nci Motorlu Topçu Alayı 3'üncü Tabur 7'nci Batarya Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Sıhhiye Bölük Komutanlığında sıhhiye eri olarak görev yapan Sıhhiye Er Müfit Şen, Ağustos 1953 tarihinde yurda dönmüştür(DAGGD, BŞGD, BASPİM).

Bahattin Sezer:1930 doğumlu olan Telat oğlu Bahattin Sezer, Bilecik'in Gölpazarı ilçesi Orta mahallesindedir. *Kore Türk Savaş Birliği* Muhabere Bölük Komutanlığında görev yapıp, Ağustos 1953 tarihinde yurda dönmüştür(DAGGD, BŞGD, BASPİM).

Halil Güngör:1930 doğumlu olan Rasim oğlu Halil Güngör, Bilecik'in Söğüt ilçesi Hayriye köyündendir.Asıl mesleği rençberlik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 16 Nisan 1951 tarihinde İstanbul 61'inci Tümen 61'inci Motorlu Topçu Alayı 3'üncü Tabur Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Muhabere Bölük Komutanlığında şoför olarak görev yapan Muhabere Er Halil Güngör,7 Eylül 1953 tarihinde yurda dönmüştür(DASGD, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2009:174-175).

Nazif Karasakal: 1930 doğumlu olan Hasan oğlu Nazif Karasakal, Bilecik'in Söğüt ilçesi Gündüzbey⁴¹ köyündendir. Asıl mesleği rençberlik olup ilkokul 5'ten terktir. İlk olarak 13 Nisan 1951 tarihinde İstanbul 61'inci Tümen 61'inci Motorlu Topçu Alayı 2'nci Tabur Komutanlığına tertip edilmiştir.*Kore Türk Savaş Birliği* Oto Bölük Komutanlığında şoför olarak görev yapan Ulaştırma Er Nazif Karasakal, Ağustos 1953 tarihinde yurda dönmüştür(DASGD, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2009:175).

3'üncü Tugaydaki on iki askerimizin % 58'i 1931, % 33'ü 1930 doğumludur. Tahsil durumları, bir kişi fakülte terk, bir kişi ilkokul mezunu, % 75'i ilkokulu çeşitli sınıflarda terk etmişlerdir. Mesleklerine gelince, % 25'i rençber, % 33'ü çiftçi, geri kalanlar ise şoför ve ameledir. *Kore Türk Savaş Birliği*'nde gazilerin % 42'si Piyade, % 17'si Ulaştırma, % 40'ı dadiğer sınıflarda görev yapmıştır. 27 Ağustos 1953'te yurda dönmeye başlayan 3'üncü Tugay yerini 4'üncü Tugaya bırakmıştır.

5 Temmuz 1953 tarihinde 4. Türk Tugayı, General Muir gemisiyle saat 14.20'de İzmir'den hareket etmişti. Bu kafilenin komutanlığını Piyade Yarbay Halim Çağlar yapmaktaydı. Uçurlama sırasında Vali, Belediye Başkanı, Korgeneral Yusuf Egeli, Tümgeneraller Rağıp Gümüşpala ve Muzaffer Alankuş bulunmaktaydı. Gemiye çıkan generaller askerlere hitaben her biri ayrı bir konuşma yapmıştır. Türk askerleri kalabalık bir halk kitlesi tarafından uğurlanarak askerlere buketler ve hediyeler verilmiştir (Bilecik Ertuğrul gazetesi, 6 Temmuz 1953:2; Bilecik Ertuğrul gazetesi, 13 Temmuz 1953: 1).

4'üncü Türk Tugayı, Tuğgeneral Kemal Akkurt komutasında 12 Haziran, 5 Temmuz, 17 Temmuz 1953 tarihlerinde üç katile olarak Kore'ye gelmişlerdir. Üç yıl devam eden Kore Savaşı 27 Temmuz 1953 günü saat 10.00'da Panmunjom'da BM adına General Harrison ve Kuzey Kore adına Nam İl tarafından imzalanan mütareke ile son bulmuştur (Genç, 2015: 38). Dolayısıyla 4'üncü Tugay sıcak çatışmaların ardından yeni imzalanan mütarekenin gergin ortamında görev yapmıştır.

4'üncü Türk Tugayı'nda görev yapan Bilecikli askerlerin sayıları ve bilgileri şu şekildedir:

BİLECİK VE ÇEVRESİNDE 4. TUGAY İLE KORE SAVAŞINA KATILANLAR							
BİLECİK	SÖĞÜT	OSMANELİ	BOZÜYÜK	PAZARYERİ	GÖLPAZARI	YENİPAZAR	İNHİSAR
3	1	2	26	4	1	-	1
TOPLAM: 37							

Mustafa Çağlar:1932 doğumlu olan Mehmet oğlu Mustafa Çağlar, Bilecik merkeze bağlı Necmiye köyündendir. Asıl mesleği rençberlik olup ilkokul 3'ten terktir. 20 yaşında askere giden Mustafa Çağlar 6 Kasım 1952 tarihinde İzmit 23'üncü Tümen 46'ncı Piyade Alayı 9'uncu Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 1'inci Tabur 2'nci Bölük Komutanlığında hafif makineli tüfek eri olarak görev yapan Piyade Er Mustafa Çağlar, Ağustos 1954 tarihinde yurda dönmüştür (DABGD, BASPİM, BŞGD).

Ali Süzer:1931 doğumlu olan İsmail oğlu Ali Süzer, Bilecik merkez Küplü⁴² köyündendir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 4'ten terktir. İlk olarak 22 Temmuz 1952 tarihinde Erzurum 9'uncu Tümen 2'nci

⁴⁰ Arıcaklar köyü, Gölpazarı ilçesine 5 km mesafede, geçim kaynağı eskiden soğan, lahana, şeker pancarı iken şimdi kiraz, vişne ve hayvancılık olan bir köydür. Gölpazarı Kaymakamlığı, *Göl-Flanoz'dan Gölpazarı'na*, Gölpazarı, 2008, s.49.

⁴¹Gündüzbey köyü, muhacirler tarafından teşkil edilmiştir (Demiryürek, 2015: 127). Söğüt ilçesine 10 km mesafede, geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan bir köydür. Söğüt Kaymakamlığı, *Kuruluş ve Kurtuluşun Beşiği Ertuğrul Gazi Ocağı*, Söğüt, 2005, s.99.

⁴²1924 mübadelesinden önce Rum köyü olan Küplü'ye, mübadeleden sonra Selanik - Karacaova'dan gelen Pomak muhacirler yerleştirilmiştir (Demiryürek, 2015: 119). Bilecik'e 7 km mesafede, şehrin güneydoğusunda, geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan bir köydür.

Tabur Karargâh Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Depo Bölük Komutanlığında görev yapan Topçu Er Ali Süzer, Ağustos 1954 tarihinde yurda dönmüştür(DABGD, BASPİM, BŞGD).

Şükrü Taş: 1932 doğumlu olan Osman oğlu Şükrü Taş, Bilecik merkez Hasandere⁴³ köyündendir. Asıl mesleği rençberlik olup okuma-yazması yoktur. İlk olarak 11 Kasım 1952 tarihinde İzmit 23'üncü Tümen 70'inci Piyade Alayı 12'nci Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Motorlu Keşif Takım Komutanlığında görev yapan Piyade Er Şükrü Taş, Ağustos 1954 tarihinde yurda dönmüştür(DABGD, BASPİM, BŞGD).

İsmail Orhan:1932 doğumlu olan Hüseyin oğlu İsmail Orhan, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Bakras köyündendir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 5'ten terktir. İlk olarak 21 Temmuz 1952 tarihinde Sivas 12'nci Tümen Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Havan Bölük Komutanlığında havan top komutanı olarak görev yapan Piyade Çavuş İsmail Orhan, Ağustos 1954 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2011: 227).

İbrahim Ekleme: 1932 doğumlu olan Hüseyin oğlu İbrahim Ekleme, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Tekke köyündendir. Asıl mesleği terzilik olup ilkokul mezunudur. İlk olarak Kasım 1952 tarihinde 12'nci Tümen 34'üncü Piyade Alay Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Havan Bölük Komutanlığında havan eri olarak görev yapan Piyade Er İbrahim Ekleme, Ağustos 1954 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2011: 227).

Aliş Pulluk:1932 doğumlu olan Mustafa oğlu Aliş Pulluk, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Muratdere⁴⁴ köyündendir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul mezunudur. İlk olarak 6 Kasım 1952 tarihinde Erzurum 51'inci Tümen Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Sıhhiye Bölük Komutanlığında görev yapan Sıhhiye Er Aliş Pulluk, Ağustos 1954 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD).

Halil Serler:1932 doğumlu olan M. Ali oğlu Hali Serler, Bilecik'in Bozüyük ilçesindedir. Asıl mesleği marangozluk olup tahsili yoktur. İlk olarak 4 Kasım 1952 tarihinde Sivas 12'nci Tümen 34'üncü Piyade Alay Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Havan Bölük Komutanlığında havan eri olarak görev yapan Piyade Er Halil Serler, Ağustos 1954 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2011: 227).

İlhan Vural:1932 doğumlu olan Yusuf oğlu İlhan Vural, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Oklubalı⁴⁵ köyündendir. Asıl mesleği şoför muavinliği olup ilkokul mezunudur. İlk olarak 21 Kasım 1952 tarihinde 48'inci Tümen 48'inci Topçu Alay Komutanlığı Bayburt'a tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Taburu 3'üncü Batarya Komutanlığında Telsiz İşletmeni olarak görev yapan Topçu Onbaşı İlhan Vural, Ağustos 1954 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD).

Hasan Abbas:1931 doğumlu olan Mehmet oğlu Hasan Abbas, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Karaağaç⁴⁶ köyündendir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 1 Temmuz 1952 tarihinde 62'inci Tümen 8'inci Piyade Alayı 1'inci Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 1'inci Tabur 4'üncü Bölük komutanlığında görev yapan Piyade Er Hasan Abbas, Ağustos 1954 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD).

Selim Arı:1932 doğumlu olan Arif oğlu Selim Arı, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Yeni mahalledendir. Asıl mesleği rençberlik olup tahsili yoktur. İlk olarak 6 Kasım 1952 tarihinde Lüleburgaz Tanksavar Bölük komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 5'inci Bölük 1'inci Takım Komutanlığında avcı eri olarak görev yapan Piyade Er Selim Arı, K.K.K. Merkez Harekât Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan Ocak 1955 tarihinde terhis edilmiştir(DABOGD, BASPİM, BŞGD, Sarıkoyuncu, 2011: 227).

Mustafa Alp:1932 doğumlu Osman oğlu Mustafa Alp, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Müzeyyen köyündendir. Asıl mesleği rençberlik olup tahsili yoktur. İlk olarak 6 Kasım 1952 tarihinde İzmit 23'üncü Tümen 70'inci Piyade Alayı 3'üncü Tabur 11'inci Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 1'inci Tabur 2'nci Bölük Komutanlığında avcı eri olarak görev yapan Piyade Er Mustafa Alp, K.K.K. Merkez Harekat Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan Ocak 1955 tarihinde terhis edilmiştir(DABOGD, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2011: 227).

⁴³ Bilecik'e 28 km mesafede, geçim kaynağı odunculuk, tarım ve hayvancılık olan bir köydür.

⁴⁴ Bozüyük ilçesine 15 km mesafede, halkı Yörük ve göçmen olup, geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan bir köydür. (Yılmaz, 2004: 241).

⁴⁵ Şu anda Eskişehir İnönü ilçesine bağlıdır. Halkı Çerkez ve Balkan göçmeni olup İnönü ilçesine 8 km mesafededir. Geçim kaynağı tarım, hayvancılık ve yakın mesafede bulunan fabrikalara dayanmaktadır.

⁴⁶ Halkı Kafkas göçmeni olup, Kurtuluş Savaşı'nda bu köy ve çevresi harp sahası olmuştur. İntikam Tepe Şehitliği bu köydedir. Bozüyük ilçesine 9 km mesafede, geçim kaynağı ticaret ve hayvancılıktır. (Yılmaz, 2004: 240).

Hakkı Algın: 1931 doğumlu olan Abdurrahman oğlu Hakkı Algın, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Devlez⁴⁷ köyündendir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 21 Temmuz 1952 tarihinde Sivas 12'nci Tümen 34'üncü Piyade Alayı 9'uncu Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* İnzibat Bölük Komutanlığında görev yapan Piyade Çavuş Hakkı Algın, K.K.K. Merkez Harekât Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan 21 Eylül 1954 tarihinde terhis edilmiştir(DABOGD).

Haşim Bıyıklı:1932 doğumlu olan Haşim oğlu Haşim Bıyıklı, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Kasımpaşa mahallesindedir. İlkokul mezunudur. İlk olarak 14 Kasım 1952 tarihinde Bayburt 48'inci Topçu Alay Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Taburu 3'üncü Batarya Komutanlığında numara eri olarak görev yapan Topçu Er Haşim Bıyıklı, K.K.K. Merkez Harekat Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan Ocak 1955 tarihinde terhis edilmiştir(DABOGD, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2011: 227).

Mehmet Çavdar:1932 doğumlu Şakir oğlu Mehmet Çavdar, Bilecik'in Bozüyük ilçesindedir. Asıl mesleği rençberlik olup tahsili yoktur. İlk olarak 6 Kasım 1952 tarihinde İzmit 23'üncü Tümen 197'nci Piyade Alayı 3'üncü Tabur 12'nci Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Karışık Depo Bölük Komutanlığında avcı eri olarak görev yapan Piyade Er Mehmet Çavdar, K.K.K. Merkez Harekat Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan Ocak 1955 tarihinde terhis edilmiştir(DABOGD).

Zülfü Çelik:1932 doğumlu olan Hasan oğlu Zülfü Çelik, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Devlez köyündendir. Asıl mesleği rençberlik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 11 Kasım 1952 tarihinde Bayburt 48'inci Tümen 48'inci Topçu Alay Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Taburu 3'üncü Batarya Komutanlığında telli işletmeni olarak görev yapan Topçu Er Zülfü Çelik, K.K.K. Merkez Harekat Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan Ocak 1955 tarihinde terhis edilmiştir(DABOGD, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2011: 227).

Kazım Duran:1932 doğumlu olan Ali oğlu Kazım Duran, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Müzeyyen köyündendir. Asıl mesleği rençberlik olup tahsili yoktur. İlk olarak 11 Kasım 1952 tarihinde İzmit 23'üncü Tümen 46'nci Piyade Alayı 3'üncü Tabur 9'uncu Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 1'inci Tabur 2'inci Bölük Komutanlığında avcı eri olarak görev yapan Piyade Er Kazım Duran, K.K.K. Merkez Harekat Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan Ocak 1955 tarihinde terhis edilmiştir(DABOGD, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2011: 227).

Sabri Eşmeli:1931 doğumlu olan Osman oğlu Sabri Eşmeli, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Çokçapınar⁴⁸ köyündendir. Asıl mesleği amelelik olup ilkokul 4'ten terktir. İlk olarak 21 Temmuz 1952 tarihinde Sivas 12'nci Tümen 12'nci Motorlu Topçu Alayı 1'inci Tabur Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Havan Bölük Komutanlığında görev yapan Piyade Er Sabri Eşmeli, Ağustos 1954 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2011: 227).

Hüseyin Konya:1932 doğumlu olan Yusuf oğlu Hüseyin Konya, Bilecik'in Bozüyük ilçesindedir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul mezunudur. İlk olarak 11 Kasım 1952 tarihinde Bayburt 48'inci Tümen 48'inci Topçu Alay Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Taburu 3'üncü Batarya Komutanlığında numara eri olarak görev yapan Topçu Er Hüseyin Konya, K.K.K. Merkez Harekât Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan Ocak 1955 tarihinde terhis edilmiştir(DABOGD).

Selim Kısa:1932 doğumlu olan Mehmet oğlu Selim Kısa, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Ketenlik⁴⁹ köyündendir. Asıl mesleği rençberlik olup tahsili yoktur. İlk olarak 6 Kasım 1952 tarihinde 197'nci Piyade Alayı 3'üncü Tabur 9'uncu Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Depo Bölük Komutanlığında avcı eri olarak görev yapan Piyade Er Selim Kısa, K.K.K. Merkez Harekat Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan Ocak 1955 tarihinde terhis edilmiştir(DABOGD, BASPİM, BŞGD, Sarıkoyuncu, 2011: 227).

Mehmet Kızık:1932 doğumlu Ali oğlu Mehmet Kızık, Bilecik'in Bozüyük ilçesindedir. Asıl mesleği rençberlik olup tahsili yoktur. İlk olarak 9 Kasım 1952 tarihinde İzmit 23'üncü Tümen 70'inci Piyade Alayı 3'üncü Tabur 11'inci Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 1'inci Tabur 1'inci Bölük Komutanlığında görev yapan Piyade Er Mehmet Kızık, K.K.K. Merkez Harekât Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan Ocak 1955 tarihinde terhis edilmiştir(DABOGD).

⁴⁷ Halkı Bulgaristan göçmenidir. Bozüyük ilçesine 45 km mesafede, geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan bir orman köyüdür.

⁴⁸ Çokçapınar köyü, 93 Harbinden sonra oluşturulmuştur (Demiryürek, 2015: 127). Bozüyük ilçesine 23 km mesafede, geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan bir köydür.

⁴⁹ Bozüyük ilçesine 45 km mesafede, geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan bir köydür.

Ahmet Köse:1932 doğumlu olan Mustafa oğlu Ahmet Köse, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Kandilli⁵⁰ köyündendir. Asıl mesleği rençberlik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 6 Kasım 1952 tarihinde İzmit 23'üncü Tümen 197'nci Piyade Alayı 3'üncü Tabur 12'nci Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Depo Bölük Komutanlığında avcı eri olarak görev yapan Piyade Er Ahmet Köse, K.K.K. Merkez Harekat Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan Ocak 1955 tarihinde terhis edilmiştir(DABOGD,BASPİM, BŞGD, Sarıkoyuncu, 2011: 227).

Mustafa Portakal:1932 doğumlu Ahmet oğlu Mustafa Portakal, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Karaağaç köyündendir. Asıl mesleği rençberlik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 11 Kasım 1952 tarihinde Bayburt 48'inci Tümen 48'inci Topçu Alay Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Taburu 3'üncü Batarya Komutanlığında numara eri olarak görev yapan Topçu Er Mustafa Portakal, K.K.K. Merkez Harekat Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan Ocak 1955 tarihinde terhis edilmiştir(DABOGD).

Sabri Poyraz:1932 doğumlu Mustafa oğlu Sabri Poyraz, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Kandilli köyündendir. Asıl mesleği demircilik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 11 Kasım 1952 tarihinde Bayburt 48'inci Tümen 48'inci Topçu Alay Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Taburu 3'üncü Batarya Komutanlığında telsiz işletmeni olarak görev yapan Topçu Er Sabri Poyraz, K.K.K. Merkez Harekat Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan Ocak 1955 tarihinde terhis edilmiştir(DABOGD,BASPİM, BŞGD, Sarıkoyuncu, 2011: 227).

M. Ali Taştekin:1932 doğumlu olan Halil oğlu M. Ali Taştekin, Bilecik'in Bozüyük ilçesi İsmetpaşa mahallesindedir. Asıl mesleği rençberlik olup tahsili yoktur. İlk olarak 6 Kasım 1952 tarihinde 12'nci Tümen 34'üncü Piyade Alayı 1'inci Tabur Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Havan Bölük Komutanlığında havan numara eri olarak görev yapan Piyade Er M. Ali Taştekin, K.K.K. Merkez Harekat Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan Ocak 1955 tarihinde terhis edilmiştir(DABOGD).

Ahmet Terlemez:1931 doğumlu olan Ali oğlu Ahmet Terlemez, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Çarşı mahallesindedir. Asıl mesleği çiftçilik olup ilkokul 4'ten terktir. İlk olarak 13 Temmuz 1952 tarihinde Bayburt 48'inci Tümen 48'inci Topçu Alay Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Taburu 3'üncü Batarya Komutanlığında numara eri olarak görev yapan Topçu Er Ahmet Terlemez, Ağustos 1954 tarihinde yurda dönmüştür(DABOGD,BASPİM, BŞGD, Sarıkoyuncu, 2011: 227).

Bekir Serdar Tilkici:1932 doğumlu olan Musa oğlu Bekir Serdar, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Yeni mahalledendir. Asıl mesleği çiftçilik olup tahsili yoktur. İlk olarak 6 Kasım 1952 tarihinde Sivas 12'nci Tümen 34'üncü Piyade Alay Komutanlığından *Kore Türk Savaş Birliği* için 10'uncu Tümen tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Motorlu Keşif Takım Komutanlığında avcı eri olarak görev yapan Piyade Er Bekir Serdar, K.K.K. Merkez Harekat Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan Ocak 1955 tarihinde terhis edilmiştir(DABOGD).

Şükrü Yalçın:1932 doğumlu olan Raşit oğlu Şükrü Yalçın, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Ketenlik köyündendir. Asıl mesleği çiftçilik olup tahsili yoktur. İlk olarak 6 Kasım 1952 tarihinde Sivas 12'nci Tümen 34'üncü Piyade Alay Komutanlığından *Kore Türk Savaş Birliği* için 10'uncu Tümen tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Motorlu Keşif Takım Komutanlığında cephaneri olarak görev yapan Piyade Er Şükrü Yalçın, K.K.K. Merkez Harekat Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan Ocak 1955 tarihinde terhis edilmiştir(DABOGD,BASPİM, Sarıkoyuncu, 2011: 227).

Hilmi Yapışkan:1932 doğumlu olan Ali oğlu Hilmi Yapışkan, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Poyra⁵¹ köyündendir. Asıl mesleği rençberlik olup ilkokul mezunudur. İlk olarak 11 Kasım 1952 tarihinde Bayburt 48'inci Tümen 48'inci Topçu Alay Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Taburu 3'üncü Batarya Komutanlığında numara eri olarak görev yapan Topçu Er Hilmi Yapışkan, K.K.K. Merkez Harekat Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan Ocak 1955 tarihinde terhis edilmiştir(DABOGD).

Mustafa Yavuz:1932 doğumlu olan Numan oğlu Mustafa Yavuz, Bilecik'in Bozüyük ilçesi Esnemez köyündendir. Asıl mesleği rençberlik olup ilkokul 3'ten terktir. İlk olarak 11 Kasım 1952 tarihinde Bayburt 48'inci Tümen 48'inci Topçu Alay Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Topçu Taburu 3'üncü Batarya Komutanlığında numara eri olarak görev yapan Topçu Er Mustafa Yavuz, K.K.K. Merkez

⁵⁰Köy, 93 Harbinden sonra muhacirler tarafından kurulmuştur (Demiryürek, 2015: 119). Köyün batı tarafında tepede bir kale kalıntıları vardır (Agrilium). Romalılardan kalma olduğu sanılmaktadır. İnegöl Tekfuru ile savaşırken şehit düşen Savcı Bey'in anısına bir çamın dallarına kandiller asılmış bu nedenle köye Kandilli denilmektedir. Bozüyük ilçesine 15 km mesafededir. Geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır (Yılmaz, 2004: 240).

⁵¹ Halkı, 93 harbiyle göç eden Çerkezler ve Balkan Türkleri oluşturur. Bozüyük'ün ormanı olmayan iki köyünden biridir. Bozüyük ilçesine 14 km mesafede, geçim kaynağı tarım, hayvancılık ve çevredeki fabrikalardır (Yılmaz, 2004: 241).

Harekat Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan Ocak 1955 tarihinde terhis edilmiştir(DABOGD,BASPİM, BŞGD, Sarıkoyuncu, 2011: 227).

Mehmet Özen:1932 doğumlu olan Yusuf oğlu Mehmet Özen, Bilecik'in Pazaryeri ilçesi Sarıdayı⁵²köyündendir. Asıl mesleği rençberlik olup ilkokul 4'ten terktir.İlk olarak 6 Kasım 1952 tarihinde İzmit 23'üncü Tümen 197'nci Piyade Alayı 3'üncü Tabur 12'nci Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir.Kore Türk Savaş Birliği 1'inci Tabur 4'üncü Bölük Komutanlığında görev yapan Piyade Er Mehmet Özen,K.K.K. Merkez Harekat Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan Ocak 1955 tarihinde terhis edilmiştir(DAPGD, Kore Gazisi Refik Özberber ile 2 Eylül 2013 tarihinde yapılan röportaj).

Murat Uzun:1932 doğumlu olan Nasuh oğlu Murt Uzun, Bilecik'in Pazaryeri ilçesi Yüzbaşı mahallesindedir.*Kore Türk Savaş Birliği* 1'inci Tabur 1'inci Bölük Komutanlığında görev yapmış olup Ağustos 1954 tarihinde yurda dönmüştür(DAPGD, BŞGD, BASPİM,Kore Gazisi Refik Özberber ile 2 Eylül 2013 tarihinde yapılan röportaj).

Şaban Çam:1932 doğumlu olan Recep oğlu Şaban Çam, Bilecik'in Pazaryeri ilçesi Arapdede köyündendir. Asıl mesleği rençberlik olup ilkokul mezunudur. İlk olarak 2 Kasım 1952 tarihinde İzmit 23'üncü Tümen Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Ordu donatım Bölük Komutanlığında görev yapan Şaban Çam,K.K.K. Merkez Harekât Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan Ocak 1955 tarihinde terhis edilmiştir(DAPGD, BŞGD, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2011: 228, Kore Gazisi Refik Özberber ile 2 Eylül 2013 tarihinde yapılan röportaj).

Mehmet Şahin:1932 doğumlu olan Şevki oğlu Mehmet Şahin, Bilecik'in Pazaryeri ilçesi Dülgeroğlu⁵³ köyündendir.Asıl mesleği çiftçilik olup tahsili yoktur.İlk olarak 6 Kasım 1952 tarihinde İzmit 23'üncü Tümen 46'ncı Piyade Alayı 3'üncü Tabur 9'uncu Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir.*Kore Türk Savaş Birliği* 1'inci Tabur 4'üncü Bölük Komutanlığında görev yapan Mehmet Şahin, K.K.K. Merkez Harekât Başkanlığının 1952 tarihli emirleri ile askerlik hizmet süresi 26 aya çıkarılmış olduğundan Ocak 1955 tarihinde terhis edilmiştir(DAPGD, BASPİM, Sarıkoyuncu, 2011: 227, Kore Gazisi Refik Özberber ile 2 Eylül 2013 tarihinde yapılan röportaj).

Halil Yumuk:1932 doğumlu olan Fazlı oğlu Halil Yumuk, Bilecik'in Gölpazarı ilçesi Kavak⁵⁴ köyündendir. Asıl mesleği çiftçiliktir. İlk olarak 22 Ekim 1952 tarihinde Selimiye 8'inci Tümen 53'üncü Piyade Alayı 3'üncü Tabur Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* 1'inci Tabur 1'inci Bölük Komutanlığında avcı eri olarak görev yapan Piyade Er Halil Yumuk, askerlik hizmet sürelerinin İcra Vekilleri Heyetininin 1 Haziran 1954 tarihli karar ile 26 aya çıkarılmış olduğundan 23 Aralık 1954 tarihinde terhis edilmiştir(DAGGD).

Necdet Bozkurt:1929 doğumlu olan Mustafa oğlu Necdet Bozkurt,Bilecik'in Osmaneli ilçesi Camicedit mahallesindedir. *Kore Türk Savaş Birliğinde* subay olarak görev yapan Necdet Bozkurt, Ağustos 1954 tarihinde yurda dönmüştür. Personel sınıfı Tuğgeneral rütbesiyle emekliliğe ayrılmıştır(DAOGD, BŞGD, BASPİM, Kore Gazisi Salim Uysal ile 7 Eylül 2015 tarihinde yapılan röportaj).

Hıfzı Tüzün: 1932 doğumlu olan Osman oğlu Hıfzı Tüzün, Bilecik'in Osmaneli ilçesi Camicedit mahallesindedir. Piyade Okulu Öğrenci ve Kursiyer Komutanlığı tarafından1952 tarihinde gedikli çavuşluğu naspedilmiştir.*Kore Türk Savaş Birliğinde* astsubay olarak görev yapan Hıfzı Tüzün Ağustos 1954 tarihinde yurda dönmüştür. 1971 tarihinde Hava Kıdemli Başçavuş olarak emekliliğe ayrılmıştır(DAOGD, BŞGD, BASPİM,Kore Gazisi Salim Uysal ile 7 Eylül 2015 tarihinde yapılan röportaj).

Halit Nuri Tungüt:1930 doğumlu olan Mehmet İhsan oğlu Halit Nuri Tungüt, Bilecik'in Söğüt ilçesi Kayhan köyündendir. Asıl mesleği gazetecilik olup yüksek ticaret mezunudur. 15 Kasım 1952 tarihinde Yedek Subay Okulunda kurs görmüştür. Nisan 1953 tarihinden itibaren Yedek Teğmenliğe yükselmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Karışık Depo Komutanlığında görev yapan Piyade Teğmen Halit Nuri Tungüt,Ağustos 1954 tarihinde yurda dönmüştür(DASGD).

Mehmet Zeki Karakaş:1931 doğumlu olan Halil oğlu Mehmet Zeki Karakaş, Bilecik'in İnhisar ilçesindedir. Asıl mesleği şoför muavinliği olup ilkokul 5'ten terktir. İlk olarak 22 Temmuz 1952 tarihinde 51'inci Tümen Oto Bölük Komutanlığına tertip edilmiştir. *Kore Türk Savaş Birliği* Oto Bölük Komutanlığında

⁵²Sarıdayı Köyünü Bulgaristan'ın Deliorman bölgesinden gelen halk kurmuştur. Pazaryeri ilçesine 12 km mesafede olup, geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır.

⁵³Dülgeroğlu köyü, Rumeli muhacirleri tarafından oluşturulmuştur (Demiryürek, 2015: 124). Pazaryeri ilçesine 11 km mesafede, geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan bir köydür.

⁵⁴ Muratlar, Bağışlar, Yağcılar, Şıhlar ve Ormanlılar mahallelerinin birleşmesinden oluşan bir köy olup Kavak adında bir yerleşim mevcut değildir. Gölpazarı ilçesine 16 km mesafede, geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan bir köydür. Gölpazarı Kaymakamlığı, *Göl-Flanoz'dan Gölpazarı'na*, Gölpazarı, 2008, s.63.

şoför olarak görev yapan Ulaştırma Çavuş Mehmet Zeki Karakaş, Ağustos 1954 tarihinde yurda dönmüştür(DASGD).

4'üncü Tugaydaki otuz sekiz askerimizin % 79'u 1932 doğumludur. Tahsil durumları, bir kişi harp okulu mezunu, bir kişi astsubay okulu mezunu, bir kişi yüksekokul mezunu, % 32'si okuma-yazma bilmiyor, % 18'i ilkokul mezunu, % 37'si ise ilkokulu çeşitli sınıflarda terk etmişlerdir. Mesleklerine gelince, bir kişi subay, bir kişi astsubay, % 42'si rençber, % 29'u çiftçi, geri kalanlar ise şoför, demirci, terzi, amele, gazeteci ve marangozdur. Kore Türk Savaş Birliği'nde gazilerin % 63'ü Piyade, % 26'sı Topçu, % 11'i de diğer sınıflarda görev yapmıştır. 4 Ağustos 1954'te yurda dönmeye başlayan 4'üncü Tugay yerini 5'inci Tugaya bırakmıştır.

Sonuç

Gazilerimizi ilçe ilçe değerlendirdiğimizde; Bilecik merkezden toplam 4 Tugayda 14 kişi Kore Savaşına katılmıştır. Bunların % 36'sı 1929 doğumlu, % 21'i 1930 doğumlu, % 29'u 1931 doğumlu, % 14'ü ise 1932 doğumludur. Tahsil durumları düşük olan bu gazilerimizin % 29'u ilkokul mezunu, okuma-yazma bilmeyen oranı ise % 21'dir. Mesleklerine gelince % 57'si rençber olarak çalışmakta, % 21'i çiftçi, geri kalanı da şoför ve şoför muavinidir. Kore Türk Savaş Birliği'nde gazilerimizin % 79'u Piyade, % 14'ü Topçu, % 7'si ise diğer sınıflarda görev yapmıştır.

Bozüyük ilçesinden toplam 4 Tugayda 65 kişi Kore Savaşına katılmıştır. Bunların bir tanesi 1927 doğumlu, % 54'ü 1929 doğumlu, % 3'ü 1930 doğumlu, % 8'i 1931 doğumlu, % 34'ü 1932 doğumludur. Tahsil durumları, bir kişi fakülte terk, % 20'si ilkokul mezunu, % 21'i okuma-yazma bilmeyen, % 57'si ise ilkokulu çeşitli sınıflarda terk etmiştir. Mesleklerine gelince % 18'irençber olarak çalışmakta, % 49'u çiftçi, % 5'i demirci, % 3'ü nalbant, % 3'ü terzi, % 3'ü şoför ve şoför muavini, birer tane de kasap, berber, marangoz, kunduracı ve amele vardır. Kore Türk Savaş Birliği'nde gazilerimizin % 32'si Piyade, % 49'u Topçu, % 8'i Sıhhiyeci, % 5'i Muhabereci, % 6'sı da diğer sınıflarda görev yapmıştır.

Pazaryeri ilçesinden toplam 4 Tugayda 7 kişi Kore Savaşına katılmıştır. Bunların % 43'ü 1929 doğumlu, % 57'si 1932 doğumludur. Tahsil durumları, % 14'ü ilkokul mezunu, % 21'ü okuma-yazma bilmeyen, geri kalanı ise ilkokulu çeşitli sınıflarda terk etmiştir. Mesleklerine gelince ikisirençber, dördü çiftçi, birinin mesleği belirtilmemiştir. Kore Türk Savaş Birliği'nde gazilerimizin % 71'i Piyade, diğerlerinin biri Topçu, biri de Ordu donatım olarak görev yapmıştır.

Söğüt ilçesinden toplam 4 Tugayda 11 kişi Kore Savaşına katılmıştır. Bunların bir tanesi 1330 (1914), bir tanesi 1928 doğumlu, % 36'sı 1929 doğumlu, % 45'i 1930 doğumludur. Tahsil durumları, bir kişi yüksekokul mezunu, iki kişi Astsubay okulu mezunu, biri okuma-yazma bilmeyen, diğerleri ise ilkokulu çeşitli sınıflarda terk etmişlerdir. Mesleklerine gelince biri gazeteci, ikisi astsubay, diğerleri de rençberdir. Kore Türk Savaş Birliği'nde gazilerimizin % 55'i Piyade, % 18'i Topçu, diğerlerinin biri Muhabere, biri Ulaştırma, biri de İstihkâm olarak görev yapmıştır.

Osmaneli ilçesinden toplam 4 Tugayda 6 kişi Kore Savaşına katılmıştır. Bunların dördü astsubay, biri subay ve biri de erdir. Gazilerimiz 1, 2 ve 4'üncü Tugaylarda görev yapmışlardır. En çok profesyonel asker bu ilçemizden çıkmıştır. Necdet Bozkurt Tuğgeneralliğe yükselmiş ve 1986 yılında emekli olmuştur.

Gölpazarı ilçesinden toplam 4 Tugayda 8 kişi Kore Savaşına katılmıştır. Bunlardan bir tanesi 1928, bir tanesi 1932 doğumlu, % 38'i 1930 doğumlu, diğer % 38'i de 1931 doğumludur. Tahsil durumları, bir astsubay okulu, bir okuma-yazma bilmeyen dışında diğerleri ilkokulu çeşitli sınıflarda terk etmişlerdir. Mesleklerine gelince biri astsubay, biri şoför muavini, diğerleri çiftçidir. Kore Türk Savaş Birliği'nde gazilerimizin % 50'si Piyade, diğerleri de Topçu ve Sıhhiye olarak görev yapmıştır.

İnhisar İlçesinden iki kişi, Yenipazar İlçesinden bir kişi Kore'ye katılmış, bilgileri yukarıdadır.

Kore Savaşını birçok ilklerin savaşı olarak hatırlayabiliriz. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ortaya çıkan iki süper gücün (ABD ve SSCB), " Soğuk Savaş Dönemi" dediğimiz 1990'lı yıllara kadar süren mücadelesinin ilk sıcak çatışma alanıdır. BM Güvenlik Konseyi'nin kurulduğundan beri askeri tedbirler aldığı ilk olaydır. Genç Türkiye Cumhuriyeti'nin kendi sınırları dışında ve yabancı ülkelerin silahlı kuvvetleriyle birlikte askeri harekâta katıldığı ilk olaydır. Ayrıca Türkiye ABD'den sonra Kore'ye ilk askeri birlik gönderme kararı alan ülke olmuştur. Bu birliğin içinde de dört değiştirme tugayı ile 113 tane Bilecik ve ilçelerinden asker görev almıştır.

Tugay üç yıl süren bu savaşta on dört muharebeye girmiş, başarılı muharebeler yapmış ve bu muharebelerden özellikle, Kunuri Muharebeleri, Kumyongjong-ni muharebeleri, Tegyevon-ni çevre savunması ve Wegas muharebelerindeki büyük başarıları ile Kore savaşının sonucunu Güney Kore lehine değiştiren çok önemli başarılar göstermişlerdir. Ayrıca Türk askeri halka gösterdiği şefkatıyla Kore halkının dimağında Türk Milletine karşı halen devam eden derin saygı, sevgi ve ebedi Türk-Kore dostluğunun temellerini atmışlardır.

EKLER

Ek:1 Türk Tugayına Kunuri Muharebelerindeki Başarılarından Dolayı Düzenlenen Madalya Töreni.muharipgaziler.org.tr

Ek:2

BM Ordusu Komutanı Orgeneral Walker Türk Askerlerine Kunuri Muharebelerinden Dolayı Madalya Takdim Ediyor. muharipgaziler.org.tr

Ek:3 1'inci Türk Tugay Komutanı Tuğgeneral Tahsin Yazıcı Askerleriyle Birlikte. muharipgaziler.org.tr

Ek:4 2'inci Türk Tugayı Alay Komutanı Şehit Piyade Albay Nuri Pamir Komutasında Alay Tören Geçişinde.muharipgaziler.org.tr

Ek:5 Güney Kore'de Türk Askeri Anıtı.muharipgaziler.org.tr

:6 Kore'de Savaşanlar Anıtı - Ankara muharipgaziler.org.tr

Ek

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ
P. T. T. İ. G. M.

TELGRAF

(Örnek: 2 1)

Yol

Servis İşaretleri

Adres: 11212

Devlet telgraf muhaberatından dolayı sorumluluk kabul edilmiştir.

SAYIN AJANAN MENJERES BAS BAKAN ANKARA

Sıra No.	İlk Merkez	No.	KELİME	VERİLDİĞİ	RESMİ	ORTA MERKEZ	ALINDIĞI	TAZVA
4-++-+	64	GOLPAZAR	11 32 5	8 50	9 40		Tarih	Saat

KORE JE. JUNYA HURRİYETİNİ TEHDİTEFEN MÜTECAVİZ KARSİ
ALJANAN TARIHI KARARINIZLA KAHRAMANLIĞIMIZIN BİR JAHAT TARIHLERE
GEÇMESİNE SEBEB OLABACIĞINIZ AN EMİN OLARAK HUKUMETİMİZİ CANJAN
TEBRİK EDERİZ = BEDİKOYU DEMOKRATLAR

030 01 17 38 34

Ek:7

Hükümetin Kore Harbi ile ilgili aldığı kararları tebrik eden Gölpazarı Bediköyü (Üzümlü) Demokratlarının telgrafı.

3 Eylül 1953 DOĞRUYOL Sayfa: 2

6. GÜNÜNDÜZ HABERLERİ

Diyarbakırda Dereye uçan kamyon

Kamyonun üzerinde bulunan 6 yolcu, tehlikeli görecük kamyonun yere atılması ve kırılması...
Diyarbakır, (Husula) — Sabah saat 4.30 sularında Diyarbakırda Haniye adı mekte olan Diyarbakır 387 plakalı göfor Sait Ögün İdareindeki Gme. marka kamyon Silvan köprüsüne geçtikten sonra K. ekliir dağında yol alırken fırtınanın tesirinden arabasının motor kapığı kalkmış, göfor bu durum karşısında yolunu göremediğinden direksiyona...

Ekşişehirin kurtuluş yıl dönümü

Ekşişehir, (Özel) — Eski şehrin düşman işgalinden kurtuluşunun 31 inci yıldönümü merasimle kutlanmıştır.
Merasime 21 pare top atıyla bağlanmış ve şehrimizdeki bütün fabrikaların ve motorlu vasıtaların düdükle ri ile salınmış duruşuna işli-rak etmiştir. İlk top seslerini müttekis, kurtuluşu temenni mahiyette canlandıran Kitalar, Çatak Boğazı ile dikametinden şehre girmişler ve merasim mahalline gelerek seherlerini alıvırladılar. Müttekisben, Beklediyse Reisi Hicri Sezen bir konuşma yaparak günün mâni ve ehemmiyetini belirtmiştir. Merasimden sonra başta bando olduğu halde topluca hava ve Karlıpınar şehitliğine gidilmiş ve şehitlerine hürmetle anılmıştır.

Gni NECİBİN SURIYELİLERE TAVSİYESİ

Kahire, (C. H. A.) — Eski çevrelerden alınan maâmata göre, Suriyede arazi Türk topraklarının ilhaka lehinde yitkenen eserler, başta General Necib olmak üzere, Mısır devlet erkânı arasında adımı memnuniyet uyandırmaktadır.
Bu münasebette aynı çevreler, General Necibin bun general Edip Cieskiye gönderdiği bir mektuba açıklanmıştır.
General Necib, bu mektubunda, Türkiyeyi sâhibi etmemiş Suriye için doğabilecek tehlike ve mahsuratları belirttikten buntardır tevakkül edilmesini Çi-

çekliye tavsiye etmekte ve askerler boyunca büyük bir imparatorluk olarak yaşayan ve en büyük devletlere karşı dahi topraklarını muvafakiyetle müdafaa eden Türkiye'den toprak alınması teessüfünün olduğunu, Suriye için hürarına neticele- nesek feci bir akıbet doğurabileceğini ilâve etmektedir.
General Necib, aynı mektupta, Türkiye ile iyi geçinmemiz Arak memleketleri icatından olduğunu, Türk düşmanlığının kazanmanın Arablar için bir felâket teşkil edebileceğine de işaret etmektedir.

orman yangını

İzmir, (C.H.A.) — Önemli kasabamız Adagide mahallesindeki sahıblı kestane ve meşe ormanlarında yangın çıkmıştır.
Yangın ataraktan yetmiş yârdım ekiple ve zabıta kuvvetlerinin sayırlı ile, ancak saat sonra söndürülebilmiştir. Yangın sahâsı çok geniş olduğundan zarar henüz tesbit edilememiştir.

10 yıl yatacak

İzmir, (Özel) — Güzelnya la semtinde komünarlık za pan Hasan Cıplak, bundan bir müddet evvel 3 yârdım bir suçta komünarlık te tecavüzde bulunmuş ve tevkil edilmiştir.
Sehriyatı oğruca mahkeme meinde yapılan duruşma- sa mahkûmlenmiş, komüreri Hasan 10 yıl ağır hapis ve bin lira para cezasına mahkûm edilmiştir.
Mahkeme sonunda salondan çıkan üç düğman hak- ken hücumuna maruz kal- mışsa da, emniyet mensub- larının silâ kordomu sayesin- de buna mâni olunmuştur.

Denizde boğuldu

İnebolu, (Özel) — İçe- minin Segülpınar köyün- den Durmuş Çen adında 22 yaşlarında bir genç yaka- mık üzere limanda denize düşmüş, bir sırada denizde de- mirlenmiş ve boğulmuş- tur. Zannederek alınıp, fakat bir daha çıkmamıştır.
Neticede iki saatlik bir ararandan sonra bir emniyet memuru tarafından bulun- mus bir halde bulunmuş- tur.

Rusyanın Şam elçisi azledildi

Ortodoksluk Sovyet diplo- matları arasında geniş bir tasfiye yapılmıştır.
— Londra, (A.F.P.) — Moskva va radyoynun bildirdiğine göre, Sovyetler Birliğinin şimdiki Şuriye ve Lübnan temsilcisi Vasili Afanayev- vize Belyayev vazifesinden alınmış ve yerine Sergayev vize Nemçina tayin edilmiş tir.
Ortodoksluk Sovyet dip- lomatarı arasında geniş tas- fiyenin başladığı anlaşılmıştır.

Korede imza Olunan Mütarekenin İlahamları

Y. Z. A. B.
Avukat Aziz Özakçioğlu

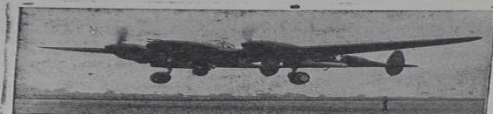
Demokrat İktidar ve Men- dera Hükümeti 26.7.1953 ta- rihindeki imzalı kararın ile- miyetine içi rüvelit ettiği emsalleri geniş ölçüde netice- riyle daima iftilah etmekte- dir.
Türk milletine dünya ta- rihinde yeni ve ölmüş kah- zamlıklan kazaandırmak Türk gövürü dünyaya bir kece daha duyurmak Türk silâ gücünün ölmüş ehem- miyetini askerlik teahhüd- üne bir kece daha altın kalen- le haksettirmek Türk se- ka, kabiliyet ve kuvvetini medeni âleme tanıtmak bu hasına insanlık âgudunda can- larını Korede feda etmiş bulunan kahraman vatan- daşlarımız ebedi istirahatga- hlarında nur içinde meşut ve mağrur yatınlıdır.
14 Mayıs seçimleri mil- letin Demokrat İktidardan fillen icral hükümetle bağ- lanmasından takriben bir ay sonra 25 haziran 950 na- baba Kuzey Koredeki ko- münist kuvvetlerini harp- lıan etmekteyiz 38 inci ate- daresini aşarak Güney Ko- re topraklarına saldırmak- ıyla bağlanmış bulunan Ko- re harbi 3 sene 1 ay 3 gün devam ederek 27 haziran 953 pazartesi sabahı imzala- nan mütareke ile durmuş- tur.
25 haziran 950 de bağlan- yan Kore harbine yardım edileceği Birleşik Ameri- ka tarafından 27 haziranda bildirilmiş ve ilk Ameri- kan kuvvetlerinde 1 tem- muz 950 tarihinde Koreye ulaştırılmıştır.
7 temmuzda Birleşmiş Milletler camiasını müteca- vize cephe alması ve sulhün yeniden temin için Güney Koreye yardım edilmesine karar verilmesiyle Birleş- mis Milletler baş kumandan- lığına General Cearthur ta- yin edilmiştir.
İktidara henüz gelmiş bu- lunan Demokrat partinin birinci Mendere hükümeti harekete hareket etmiş Bir- leşmiş Milletler camiasının bir uzvu olarak aldığı da- veye derhal icabet etmeye karar vererek Güney Ko- reye bir Türk tugayının gö- derileceğini 26 temmuz 950 tarihinde ilân etmiştir.
Tarih boyunca kahraman- lık münevverleri yermiş esla- dının en gavverli hâdisele- rinin ahvali ve gerâhi ne ka- dır derdârele doğmuş mu- habere vâhita ve vâhita ne olursa olsun gene ahen- zâhâfâsa etmekte bulun- duğunu bütün dünyaya is- bat edecek (etmiş) bulunan şanlı askerlerimize insanlık uğruna savagınak için es- datırların at sayırlıkları il- kelere doğru büyük bir aş- dımanlı ve safir tesadüfler- içinde yol alarak 18 ekim 950 tarihinde Pusan limanı na varmıştı.
İktidarı henüz ele almış bulunan Demokrat Hükü- metin bu her bakımdan ye- rinde her yönden memleket ve millet faydasına bulu- nan karar ve hareketi her zaman tebrik ve tebrik edil- mek gerekmesinin sağın- o tarichte muhalefet partile- rinin her türlü ölçü ve man- tıka dışında insafısızca ten- kidine uğradı.
Hatta ve Belediyeye ve Gen- eral Meclis seçimlerinde De- mokrat İktidar aleyhine bu meşut karar on kitâı geldi- leriyle bir propaganda mev- zui yapılarak intihâr edil- di.
Gerek Halk Partisi ve 22 yin Edebiyat ve gerekse Millet Partisi ve İleri Ge- nelerinin bu husustaki her türlü menfi ve insaf öks- zünden uzak bulunan ten- kitiiler Demokrat Partinin ve Adnan Menderes hükü- metinin grantleşen asırlı- lığına asırlıkça küçüldü- küçüldü yok oldu.
Biz o zaman bu tenkitle- rin insafısızca alabildiğine devam sıraladık Demokrat Adana gazetesinde intihâr eden yazılarında ne mem- leket ne millet ve ne de muhalefet için en küçük bir faydası bulunmadığı şâhi bilâhik memleketimizin il- bar ve huzur içinde çok sa- rarı bulunan bu nev'i zer- zeri propaganda ve tenkitle- re son vortemün milletini zin yüsek menfaatları tes- bi bulundukları esbabı mü- sebeleryle izahla çalmış- ıdır.
Aradan aylar geçti Kore- (Devamı 4 nü de)

Ek:8 5 Eylül 1953 tarihli Bilecik Doğruyol gazetesi.

Komünistlerin bir hava taarruzu

Müttefik ve Çin - Kore itibat subayları da bir toplantı yaptılar

Seul, aa. Harbin bağında bir komünist uçakları Seul yakınlarında bulunan bir müttefik hava üssine ilk büyük taarruzlarını yapmışlardır. Mütemadi surette ikmal üslerinin ve askerî araçlarının bombalan-

masından bizzat olan komünistler kendilerine taarruz eden uçaklardan hiç olmazsa bir kısmını inşa maksadıyla bu sabahın erken saatlerinde üssün üstünde uçarak bombalar atmışlar ve tahribeyi meydan bırakmadan uzaklaşmışlardır.

Şehir içi istimlaklar başladı

Istanbul-Antalya yolunun şehrinizin tam ortasından geçişi münasebeti ile yol güzergâhındaki en yakın şirin istimlak meselesine bağlanmıştır. Evlerin bazılarında ay içinde yıkılması tahmin edilmektedir.

Veremle savaş, Vatan borcudur

Valimiz Ankarada

Valimiz Necati Cihir Vilâyetin İcallemleri için ilgili bakanlıklara temaslarda bulunmak üzere Ankaraya gitmiştir.

Kaldırımlarımız yapılımaya başladı

Şehrinizin uzun yıllardan beri ihmal edilmiş cadde ve sokak kaldırımlarının mühim bir kısmı ihale edilmiş ve işe başlanmıştı.

İLERİ BİLECİK Gazetesi

İlimizin en emektar ve en çok sevilib okunan yegâne gazetesidir

Ona Abone Olunuz
Reklam ve İlanlarınızı İleri Bilecik Gazetesine Veriniz

Prof. Dr. NURİ ERGENE

Pazardan başka her gün saat 15 ile 19 arasında hastalarını kabul ve tedaviye başlamıştır.

Anafatılar adlıye sarayı karşısı Sakarya apartmanı No. 7 —
Telefonlar: Muayenehane: 110'4 Ev : 22282

Korede esir mübadilesinde Birleşmiş Milletler heyeti başkanlığını yapan ve Korede yaralı esir İade etmelecinde taleb eden Tümamiral John C. Danici

Kraliçe Elizabeth, İmparatorluğunun tecrübeli devlet adamlarını kabul etmiş ve bu zevatin kendisiyle birlikte "daima taze bir teşebbüs zihniyeti ile ilerlemek, hususunda ki tezahürleri dinlemiş birde nutuk irad etmiştir.

İleri Bilecik gazetesine abone olunuz

ABONE
Senelik : 500
Altı aylık : 250
Gazeteye gönderilen yazılar basılmadan basılmadan lade edilmez.
Basıldığı yer: Güzelli Matbaası ESKİŞEHİR

İLAN

Bilecik Belediye başkanlığından
Belecek Belediye Meclisi Haziran 253 toplantısı yapmak üzere 1- Haziran 253 Pazartesi günü saat 16 başlayacağından Sayın üyelerin o gün muayyen saatte Belediyeye gelmeleri rica olunur.

Ek:9 29 Mayıs 1953 tarihli İleri Bilecik gazetesi.

7 Temmuz 1952
Yıl : 1
Sayı : 27
Sayısı : 10 Kr.

ERTUĞRUL

Bilecik, Bozüyük, Söğüt, Gölpazarı, Osmaneli Postası
HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR SIYASİ VE MİZAHİ HALK GAZETESİ

Devlet Nüshası
Sahib ve Nefisi Müdürü Bedri Mumcu
İdare yeri: İstasyon caddesi No. 7/c Bilecik kat No. 4
Telefon : 7 BOZÜYÜK
Basıldığı yer : Bozüyük Basımevi

RAKKAMLAR KONUŞUYOR

Menderes Marshall Programının sağladığı neticeleri nasıl kendisine mal edebiliyor?

Kırma devri

Yazan : N. Yalınkaya
14 Mayıs seçimlerini takibeden günlerle beraber yurdumuzda yeni bir devir başlamıştır. 27 yıldan beri ikeri hareketleri görmeye alışık olan halkımız, bu seçimlerle beraber bir gerileme ve yıkılıp kırma devrinin başladığını görenek müşahede etmeye başladılar. Bu devir, süphesiz ki, irticaa avans veren bir zihniyetin himayesine siğmiş bulunmaktadır. Bu zihniyetten ilham alan bazı viedan ve yurttu kara betbahatlar, ilçelerdeki irticai, Atatürk heykellerini kırarak boşaltmak istediler. Bu hal bir moda haline almak üzere iken, yurt gençliğinin kudretli ve tam yerinde bir müdahalesi ile yarıda kaldı. Arkasından İnönü resimlerine karşı reatı mekemlerini ilan ettiği seferberlikle, memleketin bu gerefti ve kahrıman evladı, alabildiğine köttüle. Ne iddiği belirsiz bazı sovyetlerin, kuduz köpekleri bile yeniden kuduracak kadar saygılık heceyanları kati gördü. Nihayet Geliboludaki İnönü heykeli sehpaya çekilerek idam edilmeğe istendi. Bu zavallı, bu, akl ve ruularını tamamen kafalarından atan bedbahat insanlarına yapmak istedikleri şey nedir? Onlar bu hareketlerinin altında bu hareketlerinin altında bu hareketlerinin altında bu hareketlerinin altında...

Seçim kozu

D.P. Milletvekilllerinden birisi Başbakan Menderes orman kanununu ne zaman çıkacağını sormuş: —1953 yılında çıkacaktır diye cevap vermişlerdir. —1953 yılında çıkacaktır diye cevap vermişlerdir. Demis. Bu İleride, Menderes zihniyetini işte gösteriyor. Demek ki onlar için halk ve memleket meselesi yoktur. Her şey seçime uğruna yapılır. Artık böyle dalâverelere kulak vererek kadar saf köylü bulurlarsa seçimi bir daha kazanırlar. Ama köylümüz gözünü açtı. Baş İlerilere, seçim vaatlerine kıymet vermiyor...

C. H. P. Müfettişi iken Menderes partiden 61 bin lira para almış

İzmir—İzmirdeki bazı mahfillere ve Aydın'dan gelen habere göre, Aydın C.H.P. il meclisinde yapılan bir tetkikle neticesinde Adnan menderesin millet vekilliği zamanında parti ve halkveilerinden hazine ve teftih hakkı vesaire olarak, 61 bin lira kadar para aldığı anlaşılmıştır. Ayrıca Ethem Menderesin il başkanlığı zamanında halkveileri ve diğer teftihler için verilmiş paraları nasıl kullandığı tetkik edilmiştir.

Yaluda sağlam Santral kalmadı

Korede Birleşmiş Milletler kuvvetleri düşman mevzilerini dövüyor
Newyork — Koredeki Birleşmiş Milletler Kuvvetleri Karagâhından bildirildiğine göre, şimdiye kadar Yalud nehrinin kuzeyine yapılan hava hücumlarında 13 büyük hidroelektrik santral tamamen tahrip edilmiştir. Bu santraller Kuzey Kore'nin hava alanlarına ve fabrikalarına enerji sağlayan merkezlerdir. Böylece Kuzey Korede hemon hiçbir büyük elektrik santrali sağlam bırakılmamıştır. Bombardımanların Mancurya'da hudut Steit Devamı 3 te

Gangesterlik Vak'aları coğalıyor

— Gazetelerden —
29/6/1952 günü Vezirhanda yapılan muhtar meclisinin C.H.P. 4 üyesi

Ek:10 7 Temmuz 1952 tarihli Bilecik Ertuğrul gazetesi.

Ek:11 13 Temmuz 1953 tarihli Bilecik Ertuğrul gazetesi.

KAYNAKÇA

ARMAOĞLU, Fahir 20. Yüzyıl Siyasi Tarihi (1914-1980), Ankara, 1988.
ATALAY, Ahmet 1950-1953 Kore Savaşı'nda Türk Zaiyatı, Konya, 2013.
ATASE, Kore'de Türk Muharebeleri, Ankara, 2012.
Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, D:A7/ F:30.1.0.0/ G:17.98.34.1
Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, D:A7/ F:30.1.0.0/ G:17.98.34.3
Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, D:A7/ F:30.1.0.0/ G:17.98.34.4
Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, D:A7/ F:30.1.0.0/ G:17.98.34.7
Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, D:A7/ F:30.1.0.0/ G:17.98.34.9
Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, D:A7/ F:30.1.0.0/ G:17.98.34.13
Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, D:A7/ F:30.1.0.0/ G:17.98.34.21
Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, D:A7/ F:30.1.0.0/ G:17.98.34.25
Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, D:A7/ F:30.1.0.0/ G:17.98.34.27
Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, D:A7/ F:30.1.0.0/ G:17.98.34.29
Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, D:A4/ F:30.1.0.0/ G:5.26.29.1
Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, D:A4/ F:30.1.0.0/ G:5.26.29.2
Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, D:A4/ F:30.1.0.0/ G:5.26.29.3
Bilecik Şehit Aileleri ve Gaziler Derneği Arşivi.
BİRLİK, Mümtaz Kore Savaşının Son Tanıkları, TRT Belgesel, Yayınlanma Tarihi 14 Ocak 2013.
Celal Devecioğlu Arşivi Bilecik Gazileri Dosyası.
Celal Devecioğlu Arşivi Bozüyük Gazileri Dosyası.
Celal Devecioğlu Arşivi Osmaneli Gazileri Dosyası.
Celal Devecioğlu Arşivi Söğüt Gazileri Dosyası.
Celal Devecioğlu Arşivi Gölpaazarı Gazileri Dosyası.
Celal Devecioğlu Arşivi Pazaryeri Gazileri Dosyası.
Celal Devecioğlu Arşivi Yenipazar Gazileri Dosyası.
Celal Devecioğlu Arşivi İnhisar Gazileri Dosyası.
DEMİRYÜREK, Halim (2015). *Ertuğrul Sancağı (1900-1918)*, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Yayınları: Bilecik.
DENİZLİ, Ali Kore Harbinde Türk Tugayları, Ankara, 1994.
DENİZLİ, Ali Kore Savaşı Uzaktaki Kahramanlar ve Zaferleri, İstanbul, 2010.
DOĞAN, Gazi "Kamuoyunda Kore Savaşı," Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2004
DORA, Celal Kore Savaşında Türkler, İstanbul, 1963.
DURAK, Gökhan "Türk ve Dünya Basınında Kore Savaşı ve Türkiye," Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt: 8 Sayı:36 Şubat ss.323-339, 2015.
ELMAS, Ahmet "Kore Savaşında Türk Ordusu" 9 Eylül Üniversitesi Atatürk İlke ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 2004.
ERDAĞI, Özge "Kore Harbi'nin sözlü ve Yazılı Türk Halk Edebiyatına Yansımaları" Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Halk Edebiyatı Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2007.
GENÇ, İsmihan Silahlı Kuvvetler Dergisi, Genel Kurmay Başkanlığı ATASE Daire Başkanlığı yayımları, Sayı: 424, Nisan 2015.

- Genel Kurmay Başkanlığı, Kore Savaşı Şehitlerinin Biyografileri, Ankara, 1992.
- Gölpazarı Kaymakamlığı, Göl-Flanoz'dan Gölpazarı'na, Bilecik, 2008.
- Kore Harbi'nde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Muharebeleri (1950-1953), Erkân-ı Harbi Umumi Basımevi, Ankara, 1959.
- ORDU, Mehmet Kürşad "Amerikan Kamuoyunda Kore Harbi (1950-1953)" Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2008.
- ÖZBERBER, Refik (2013). Kore Gazisi Refik Özberber ile 2 Eylül 2013 tarihinde yapılan röportaj.
- SARIKOYUNCU, Ali, Milli Mücadelede Söğüt ve Çevresi, Söğüt, 2009.
- SARIKOYUNCU, Ali ve AKBAS, Rahmi, Milli Mücadelede Bozüyük ve Atatürk'ün Bozüyük'ü Ziyaretleri, Eskişehir, 2011.
- Söğüt Kaymakamlığı, Kuruluş ve Kurtuluşun Beşiği Ertuğrul Gazi Ocağı, Bilecik, 2005.
- TATAR, İlknur "Kore Savaşı ve Dönem Siyasetinin Ulusal Basma Yansımaları" Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Bursa, 2004.
- TBMM Z.C.11 Aralık 1950.
- TUZCU, Özge "Kunuri Muharebelerinde Bir Gazi Refik Özberber", Academia, 2014.
- Unutulan Savaş Kore Belgeseli, TRT Belgesel, Yayınlanma Tarihi 3 Mart 2013.
- UYSAL, Salim (2015). Kore Gazisi Salim Uysal ile 7 Eylül 2015 tarihinde yapılan röportaj.
- YALTA, Bahtiyar Kunu-ri Muharebeleri ve Geri Çekilmeler (26.IX.1950-24.I.1951), Ankara, 2005.
- YAZICI, Tahsin Kore Birinci Türk Tugayında Hatıralarım, İstanbul, 1963.
- YILMAZ, Kurulay Geçmişten Günümüze Bozüyük, Bilecik, 2004.
- YÜCEL, Mustafa Serhan (2012). "Türk Siyasal Hayatında Cumhurbaşkanı Seçimleri", *Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, Bilecik.
- YÜCEL, M. Serhan (2002). "Menderes Dönemi (1950-1960)", *Türkler ansiklopedisi*, C.16, s. 835-854, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.